

El Rec Clar

Núm. 3

REVISTA DE VIDRERES

SETEMBRE 1998

Telèfons d'interès

Mòbil Vigilants	970 06 77 40
Oficina Vigilants	972 85 00 00
Oficines Municipals	972 85 00 25
Fax Oficines Municipals	972 85 00 50
Assistent Social	972 85 01 70
Llar d'Infants	972 85 09 17
Biblioteca	972 85 12 85
Centre Cultural	972 87 50 85
Llar dels Jubilats	972 85 09 07
Centre d'Assistència Primària	972 85 01 56
Col·legi Sant Iscle	972 85 01 03
Preescolar Sant Iscle	972 85 08 36
Col·legi Salvador Espriu	972 85 08 08
Piscina Municipal	972 85 00 27
IES	972 85 07 11
Mossos d'Esquadra	088
Comissaria Sta. Coloma de Famers	972 84 27 57
Fax Comissaria	972 84 22 01
Bombers	085
Bombers Maçanet de la Selva	972 85 88 28
Creu Roja Vidreres	972 85 03 54
Creu Roja Sta. Coloma de Famers	972 87 70 60
Creu Roja Maçanet de la Selva	972 85 85 00
Correus i Telègrafs	972 85 11 33
<i>Nova adreça: C/ Sits, 1 - baixos</i>	
<i>Horari: dilluns a divendres, de 10 a 1</i>	
<i>dissabtes de 10 a 12</i>	
Farmàcia	972 85 05 75
Rectoria	972 85 00 61
Consell Comarcal	972 84 21 61
Consell Comarcal (Recaptació)	972 84 01 78
Consell Comarcal (Servei de Català)	972 84 21 61
Fax Consell Comarcal (Servei de Català)	972 84 08 04
Enher (avaries)	900-77 00 77
Protectora animals (Tossa de Mar)	972 34 20 30
Vetennari titular	972 84 26 42
Vetennari (mossegades gossos)	972 84 06 52
Vetennari (consultes privades)	972 85 01 14 - 972 85 87 85
Servei autobusos	
Fills R. Mas	972 85 04 25
SARFA	972 85 01 57
Taxi - Pedro Cueto	972 85 10 52
Taxi - Rafael Vico	972 85 11 39
Mòbil Rafael Vico	909 31 69 32

Horaris de serveis**Oficines municipals**

De dilluns a divendres, de 8 del matí a 3 de la tarda.
Dissabtes, de 9 del matí a 1 del migdia.

Alcaldia (Josep Sala i Puig)

Dilluns, de 7 a 8 del vespre.
Dijous d'1 a 2 de la tarda i hores a convenir.

Hisenda i finances (Jaume Figueras i Miquel)

Dimarts, de 8 a 9 del vespre i hores a convenir.

Urbanisme, obres i serveis (Josep Sala i Puig)

Dilluns, de 7 a 8 del vespre i hores a convenir.

Cultura, ensenyament i serveis socials (Joaquim Bayé i Ferrer)

Dilluns, de 7 a 8 del vespre i hores a convenir.

Turisme, festes, lleure i comerç (Lluís Ferrer i Prat)

Hores a convenir.

Governació, treball i indústria (Jaume Camps i Rubirola)

Dilluns, de 10 a 11 del vespre i hores a convenir.

Sanitat, medi ambient, medi rural (Josep Campmajó i Felixas)

Dissabtes, de 7 a 8 del vespre i hores a convenir.

Esports, joventut i entitats (Manuel Hermoso Lendinez)

Dissabtes, de 7 a 8 del vespre i hores a convenir.

Serveis tècnics (Lluís Lloret i Quer, arquitecte tècnic)

Dilluns, dimecres i dijous, de 10 del matí a 3 de la tarda.

Serveis socials (Maite Boldú, treballadora social)

Dijous, de 9 del matí a 2 de la tarda.

Jutjat de pau

Dilluns, dimecres i divendres, de 9 del matí a 2 de la tarda.

Biblioteca

Dimarts: matí, de 10 a 12. Tarda, de 3 a 8.
Dimecres i dijous: matí, de 9 a 12. Tarda, de 3 a 8.
Divendres i dissabtes: matí, de 9 a 1.

Recollida de trastos vells

Segon i últim dimecres de cada mes.

Plaça de l'Església, 2 - 17411 VIDRERES
Tel. 972 85 01 02 - Fax 972 85 10 38

Serveis	2
Editorial	3
Parlem de...	4-6
Des de la Casa de Vila.....	7-9
Parlem amb.....	10-11
Centre cultural	12
Llar de jubilats i L'esplai dels joves..	13
Anem a estudi	14-15
Cultura	16
Actualitat.....	17-19
Esports	20-21
Temps era temps.....	22
Opinió	23-25
El viatge.....	26-27
Bústia	28
ContraClar	29
Fem una queixalada.....	30
Entreteniments	31

Bústia

Tots els qui desitgin expressar les seves opinions sobre la revista o sobre temes que considerin d'interès per al lector, poden enviar els seus escrits, amb nom i cognom, no pseudònim, amb un màxim de 30 ratlles a: El Rec Clar. C/Catalunya, 29. 17411 Vidreres.

Edita: AJUNTAMENT DE VIDRERES

Consell de Redacció: Dolors Iborra, Montse Clurana, Montse Vila, Ramon Garriga, Joaquim Bayó i Anna Viader.

Disseny i Fotocomposició: JJ Comunicació.

Impressió: Gràfiques Formells

Dipòsit legal: GI-235-GE

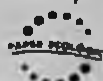
El Rec Clar no s'identifica necessàriament amb els articles signats.

Portada: Monument a Lluís Companys. (foto: Albert)

amb la col·laboració de

Diputació
de Girona

En memòria del President Lluís Companys

A la portada d'aquest exemplar de EL REC CLAR hi teniu una fotografia del monument al President Lluís Companys que es va inaugurar al Parc Municipal Prudenci Bertrana el 14 d'octubre de 1990, vigília del 50è aniversari de la seva mort. Aquell dia es van dur a terme un seguit d'actes que s'iniciaren amb una concentració a la plaça Lluís Companys, que va ser seguida per una marxa en comitiva cap al Parc Municipal Prudenci Bertrana, la inauguració formal del monument, les ofrenes florals, els parlaments de les personalitats convidades -Felip Solé Sabarís, Francesc Ferrer Gironès i Pilar Fàbregas- i de l'alcalde de Vidreres Salvador Salvadó. L'acte es va cloure amb el Cant dels Segadors per part de tots els vidrerencs presents a l'acte.

Aquest monument, un bust del President Companys sobre una columna, que fou realitzat per l'escultor Isaac d'Aiguaviva, alumne d'en Fita, es va finançar amb les aportacions populars obtingudes gràcies a la campanya de recollida de fons promoguda per un grup de veïns del poble que es van constituir en l'Associació Cívica d'Homenatge al President Lluís Companys de Vidreres, iniciativa que va acabar comptant amb el suport de l'Ajuntament.

La inauguració del monument va posar fi al seguit d'actes que al llarg de l'any 1990 va organitzar aquesta Associació Cívica amb l'objectiu de donar el relleu que es mereix al President Companys per tot el que va defensar i pel significat de la seva figura històrica. Els actes s'havien iniciat el dia 8 de maig amb la projecció de la pel·lícula «Companys, procés a Catalunya» a les escoles Sant Iscle i Salvador Espriu. Els dies 10 i 11 de maig, també a les dues escoles, hi hagué debats sobre la figura del President Companys i el significat de la seva vida i mort, amb l'historiador Josep M. Solé i Sabaté, que va destacar que el seu final «fou d'una honorabilitat que imposa, ja que acceptà tota la responsabilitat dels fets polítics i digué al tribunal que moriria amb la certesa d'haver actuat d'acord amb el seu deure i la seva consciència. I sense cap mena de rancor. Davant l'escamot d'execució mantingué la més ferma dignitat i la seva veu es trencà per sempre més dient «Visca Catalunya».

El setembre de 1990, després d'haver-se tornat a projectar durant l'estiu l'esmentada pel·lícula sobre Companys, es va exposar la maqueta del monument que Vidreres dedicaria al President i el dia 21 d'aquell mes, l'escriptora Teresa Pàmies va pronunciar una conferència sobre l'exili, persecució i mort del President Companys, a la Sala d'Actes de la Casa de la Vila.

Hem cregut convenient recordar aquella experiència que demostrava plenament el dinamisme de la nostra societat civil en una època en què la reivindicació de la nostra història i dels nostres drets com a poble era molt present, sobretot en diades assenyalades com la de l'11 de Setembre, principalment la de l'any 1978, tal com també podreu comprovar en pàgines interiors d'aquesta revista.

El Consell de Redacció

El Rec Clar

Rec Clar és el nom de la riera que passa molt a la vora de Vidreres i que normalment es pronuncia «Reclà». Encara que el lloc exacte no el sabem, creiem que neix al final del terme municipal del nostre poble i possiblement en terres de Tossa de Mar, més amunt de Can Gariga i a l'indret del camí que va cap a Can Mundet, des de la carretera de Tossa. Les seves aigües baixen per Llagostera, segueixen pel pla de Vidreres, passant molt a prop del poble i anant a desembocar uns tres o quatre quilòmetres més avall, a la sèquia de Sils.

Com afluents més importants rep, per la banda esquerra, segons el curs de les aigües, la riera de la Torre (on hi ha els pantans), el torrent Roig, que també se'n diu el rec de Can Francès o de Can Canyet. Per l'altre costat, tocant quasi al poble, el Rieró, després el rec del Cementiri i també el de Mas Flassià.

Aquesta riera, que durant tot l'estiu, a vegades la tardor i també alguns dies de l'hivern, la veieu seca, no sempre ha estat així. Fa uns quants anys sempre hi havia aigua, fins i tot durant els estius més rigorosos, des de l'alçada de Can Manlleu fins a la seva desembocadura. En els altres llocs, com que té molta grava, l'aigua possiblement passava per sota.

Els nois anàvem a nedar a les seves gorgues, que per cert eren molt grans i bastant fondes. Hem dit els nois perquè les noies no hi venien ja que els feia vergonya.

També s'hi pescava, amb xarxes, amb canya o simplement amb una cistella. Quan l'aigua era roja, a causa d'haver plogut bastant, s'hi pescaven anguilles. Posaven un paraigua estès al revés, com que eren tant llefiscoses se'ls haurien escapat de les mans, així que les tiraven a dins del paraigua. Encara que semblava impossible, també hi havia musclos, no eren negres com els de mar, sinó de color marró i es movien pel fons de les gorgues, lent una ratlla per allà on passaven.

Les dones hi rentaven la roba, la portaven amb un carretó i mitjançant una banca, que era com una taula petita amb dues petges més curtes i dues de més llargues, per fer pendent, la rentaven, després d'haver-la ensabonada i picada amb un picol, que era un tros de fusta plana d'uns vint centímetres de llarg per quinze d'ample, amb un mànec al cap. Ho feien agenollades a una fusta que tenia una part horitzontal i una altra vertical, on prèviament hi havien posat un coixí.

Es poden explicar moltes més coses del Rec Clar, però, per no cansar-vos, ho deixarem per a una pròxima ocasió. ■

Josep Llobet i Camps

Fotos: Asunción García Marín

Fàbrica de taps del carrer Nou (antic convent de monges) de Vidreres. l'any 1917.

Vidreres, una vila de tapers

Les comarques del Baix i Alt Empordà, sud del Gironès i la Selva foren els territoris on la indústria surotapera va tenir més importància. Però el pes de la comarca de la Selva era molt inferior al del Baix Empordà, on destacaven les poblacions de Sant Feliu de Guixols i Palafrugell. Així, l'explotació del suro i la seva manipulació, que en altres àrees s'inicien a mitjan segle XVIII, a la nostra comarca fou més tardana. A la Selva els principals centres foren Tossa de Mar, Lloret de Mar i Vidreres.

A Vidreres és durant la segona meitat del segle XIX quan el sector del suro té més importància. En el nostre poble hi havia representants dels diversos camps d'aquest sector. Així hi havia propietaris de boscos de suros, entre ells les famílies Aulet, Fullà, Llobet, Mundet, etc.

Entre els fabricants de taps de suro destaquen Josep Turbany i Aymar (1875-1914), Antoni Xiberta i Sala (1875-1897), Francesc Roca i Dalmau (1875-1895), Tomàs Babot i Noguera (1884-1898), Quirze Jordà i Alzina (1892-1905), que fou batlle de Vidreres, Constantí Bassets i Altobàs i llavors la seva vídua (1893-1928), etc. Al costat d'aquests tallers on treballaven desenes d'operaris, hi havia els productors de taps a mà, on normalment hi treballava tota la família; entre ells figuren Vicenç Xarbau i Vila, Pere Romaguera i Massa, Agustí Guitart i Bayell, Baldiri Bou i Pérez, etc.

Finalment hi havia el grup més nombrós, els treballadors, format per homes i dones. El seu nombre va anar variant al llarg dels anys, així el 1842 hi havia 9 tallers de taps que ocupaven a 200 operaris. El 1861 hi havia 3 tallers amb 150 operaris. El 1884 la indústria dels taps de suro donava feina a 200 homes i 25 dones. El 1892 el secretari de l'Ajuntament certifica que sobre una població de 2.231 persones, unes 500 es dediquen a les tasques de la indústria del suro. Molts d'aquests treballadors eren originaris d'altres pobles tapers com Cassà de la Selva, Llagostera, Lloret de Mar i Palafrugell; així, a l'empadronament de 1875 trobem que Quirze Jordà i Alzina i Joan Jovanel i Pagès eren originaris de Lloret de Mar; Joaquim Frigola i Sanch de Cassà de la Selva; etc.

El sector del suro ha tingut diverses etapes a Vidreres:

- Del 1840 al 1850 s'estableixen els primers fabricants de taps.
- Del 1850 al 1891 el sector va creixent. El nombre de tallers se situa al voltant de 5.
- Del 1892 al 1900 són els anys de major esplendor del sector, quan van haver-hi 25 fabricants. Aquest sector és en aquells anys la principal activitat de Vidreres. I una mostra d'això és que el 1892 quan el sector del suro gironí envia escrits al govern de Madrid, per defensar la indústria surotapera, Vidreres sempre hi està representada. Així,

a l'escrit que s'envia a Madrid el 31 de gener de 1892 signen Quirze Jordà com a batlle, Josep Mundet com a propietari i Tomàs Babot com a Industrial. A l'escrit enviat el 6 d'abril del mateix any signen Quirze Jordà com a batlle, Josep Turbany com a propietari i Tomàs Babot com a industrial.

- **Del 1900 al 1910** el sector entra en crisi, de la qual ja no es recupera mai més. El nombre de fabricants va minvar sobtadament, i el 1908 ja només hi havia 2 fabricants de taps. A l'inici de la crisi el grup que la pateix més són els operaris que es queden sense feina; així, el 20 de febrer de 1900 es constituí la societat obrera «La fraternitat surotapera», que agrupava els treballadors de la vila de Vidreres. La primera junta estava formada per Baldiri Bou i Pérez com a president, Pere Gispert i Rigau com a vicepresident, Francesc Roig i Gruat com a secretari, Pere Romaguera i Massa com a vicesecretari, Josep Bou i Rebutent com a tresorer i Silveri Puignau i Dardé i Joan Font i Baucutell com a vocals. I per fer front a l'atur, un dels primers acords fou donar als homes aturats i casats 8 pessetes setmanals, i als solters 5 pessetes setmanals.

- **A partir de 1910** aquest sector es converteix en una activitat amb molt poc pes a Vidreres. Actualment l'únic fabricant de taps de suro és la família Jovanel.

La indústria surotapera va tenir diverses conseqüències per a Vidreres:

- La primera fou de caràcter demogràfic; així, mentre l'activitat va creixent la població també: el 1787 hi havia 546 habitants; el 1830, 1.693 habitants; el 1860, 2.068 habitants; el 1887, 2.231 habitants; el 1900, 2.123 habitants. A partir de llavors el sector entra en crisi i la població va disminuint: el 1910 hi havia 1.988 habitants; el 1920, 1.940 habitants; el 1930, 1.855 habitants; el 1940, 1.735 habitants; el 1950, 1.745 habitants. A partir del 1960 la població va augmentant per altres raons que ja no tenen res a veure amb la indústria surotapera.

- Lligat al creixement demogràfic es produeix l'expansió urbanística. A finals del segle XIX s'urbanitzen els actuals carrers Jaume Ferrer, Migdia i Santa Maria.

- En créixer la població s'han d'ampliar o construir locals públics i lúdics; així el 1894 es construeixen l'edifici de l'Ajuntament i del Casino La Unió, que exhibeix a la seva façana un acabament format pels símbols del món dels taps de suro. ■

Josep Formiga i Bosch

L
A
V
I
P
I
T
U

© QUIM
BOU 94

Instal·lacions:

CALEFACCIÓ
AIRE CONDICIONAT
GAS
ELECTRICITAT
FONTANERIA
SANITARIS

C/ Costa Brava, 200, 1r, 2a - 17411 VIDRERES
Telèfons: Despatx 972 85 05 31 - Taller 972 85 04 15
Fax 972 85 10 38

Un gimnàs per al Sant Iscle i un Centre Cultural

Fa quatre anys es va incloure al Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (pla a través del qual la Generalitat atorga subvencions als ajuntaments per a obres concretes) el projecte per a la construcció d'un gimnàs a l'escola Sant Iscle, obra a realitzar l'any 1999, amb un pressupost total de 28 milions de pessetes i per a la qual es concedia una subvenció de 14 milions.

Quan ha arribat el moment de tirar endavant el projecte, la situació que va afavorir el seu endegament ha canviat de manera substancial: la implantació de la Reforma Educativa ha significat una disminució de l'alumnat a l'escola primària i en l'àmbit esportiu es disposarà aviat d'un pavelló. Aquests fets, combinats amb el gran creixement d'usuaris dels serveis que ofereix el Centre Cultural que actualment es troba totalment mancat d'espai, han portat l'Ajuntament a replantejar-se el projecte inicial per reconvertir-lo en una nova proposta capaç de satisfer les dues necessitats: dotar el col·legi Sant Iscle d'un espai polivalent i crear un marc adequat per a les activitats del Centre Cultural.

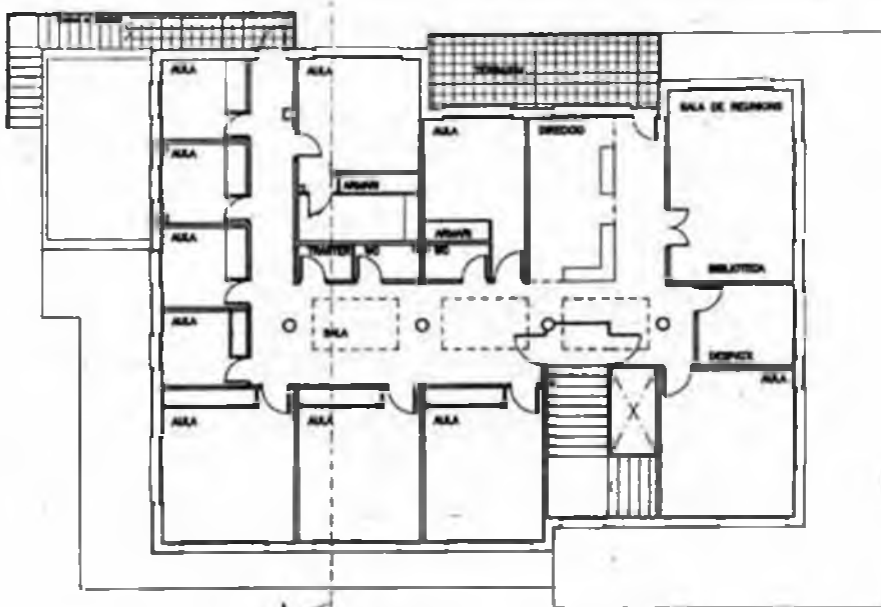
Així, doncs, es preveu la construcció d'un edifici als terrenys de propietat municipal situats al carrer Orient al costat del CAP i pràcticament davant del col·legi Sant Iscle. Aquest nou edifici ha de disposar d'una sala àmplia polivalent i de diferents dependències: vestidors, lavabos, aules, sales de reunions, sales insonoritzades per a les classes de música... (vegeu-ne el plànol) cosa que representarà haver d'afrontar un pressupost d'uns 50 milions, amb la mateixa subvenció inicial tot i que se'n demanarà un augment a la Generalitat.

El senyor Josep Ruhi i Babot, arquitecte veí de Vidreres, va realitzar un esborrany de projecte a partir de les necessitats que l'Ajuntament li va proposar i a partir de l'observació sobre el terreny de diferents edificis de

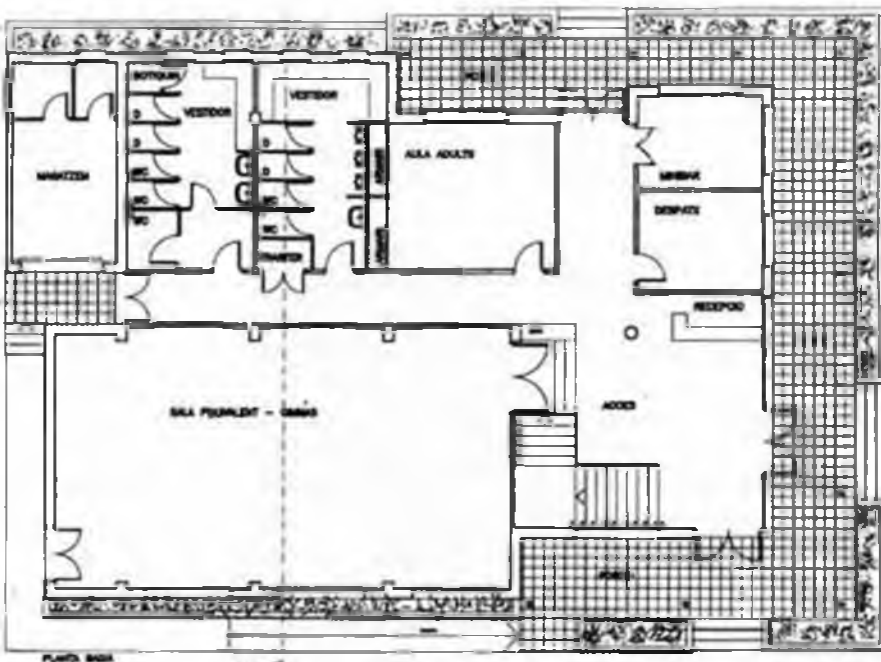
característiques similars d'altres pobles i ciutats. Aquesta proposta va ser presentada a la comunitat educativa el passat mes d'agost en una reunió amb les direccions i les associacions de pares d'alumnes dels centres educatius de Vidreres. Per no perdre la subvenció, el projecte havia de ser aprovat pel Ple abans de mitjans d'octubre i les obres han d'estar realitza-

des dins l'any 1999 (encara que es pot negociar amb la Generalitat la realització de l'obra per fases).

L'Ajuntament considera que el projecte inicial de dotar d'un gimnàs a l'escola Sant Iscle es veu, així, substancialment millorat, ja que representarà un avenç notable en els equips culturals a disposició de tots els vidrerencs i vidrerencques.

Primer pis

Planta baixa

Reglament d'ús del pavelló

Si tot va bé, aquesta tardor es podrà disposar ja de les instal·lacions del pavelló cobert. S'ha elaborat una normativa d'ús que ha estat l'ramesa a totes les entitats del poble perquè puguin fer les alegacions que considerin oportunes.

Alguns punts d'aquest reglament són:

- Les activitats prioritàries en l'ús del pavelló seran les esportives, tot i que està obert a totes les activitats extradeportives que qualsevol entitat cultural o lúdica hi vulgui realitzar.

- L'ús del pavelló serà gratuït per a les activitats esportives i extradeportives quan es portin a terme per entitats públiques sense afany de lucre. Per a les activitats amb afany de lucre s'establirà anualment un preu públic i per a les activitats privades, tinguin o no afany de lucre, s'haurà de dipositar una fiança.

- Dins del pavelló, l'encarregat designat per l'Ajuntament en serà el màxim responsable i en tot moment s'hauran d'atendre les seves indicacions.

- Hi queda prohibit expressament fumar i menjar productes que embrutin el terra.

- La utilització del pavelló per a activitats extradeportives requerirà la instal·lació per part de l'entitat que organitzi l'acte d'un terra especial per tal de protegir el parquet del terra esportiu.

- S'estableix un règim sancionador en el qual es dife-

El pavelló, mig any enrere, en obres.

rencien faltes lleus i greus. Les sancions econòmiques van de les cinc a les cent mil pessetes i en casos greus es pot arribar a l'expulsió temporal o definitiva d'un club, una entitat o una persona física.

L'Ajuntament ha designat Antoni Ramon i Font com a coordinador general d'aquest equipament perquè reuneix les característiques idònies: ja forma part de la plantilla laboral i ha estat vinculat estretament a l'esport local (des del 1980 al Club Olímpic i des del 1985 fins a l'actualitat als centres escolars). ■

Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

L'Ajuntament de Vidreres es va adherir ja l'any passat al Fons Català per al Desenvolupament, un organisme que té com a objectiu l'ajut al Tercer Món a partir de projectes que ajudin els destinataris a millorar les seves condicions de vida en el seu propi país. L'aportació del nostre Ajuntament als Fons és de 350.000 pessetes anuals que corresponen al 0'1% dels ingressos propis de la Corporació (lluny encara, cal dir-ho, del 0'7% recomanat per l'ONU).

Les entitats adherides al Fons poden subvencionar un projecte que elles mateixes tirin endavant o poden destinar la seva aportació a un projecte ja engegat. En el cas de Vidreres, es va deixar a criteri del Fons el destí final de l'aportació, la qual s'ha dirigit vers un projecte al poble de Bareina, situat a la regió del Sahel de Trarza, a Mauritània. Aquest projecte consisteix en la reforestació de la zona amb el gomer, un arbre que a més de produir goma actua com a millorador de la terra.

Els substituïts sintètics de la goma i les sequeres dels anys 70 van provocar la destrucció dels arbres i la progressiva deforestació i desfixació de dunes. Els darrers temps hi ha hagut un retorn als productes naturals i una revifalla del comerç de la goma, l'única producció característica i exportable d'aquesta regió. Per això és tan important per als habitants de la zona, ja que pot representar un bon mitjà de subsistència.

El Fons realitza un acurat seguiment de la realització dels projectes i n'envia puntual informació a totes les entitats adherides. En aquest projecte, que té un cost total de gairebé set milions de pessetes, a més del nostre Ajuntament hi participen els de Barcelona, Olerdola, Santa Perpètua de la Mogoda, Sant Llorenç d'Hortons i el Consell Comarcal de l'Alt Camp. ■

L'Europa de l'euro

L'euro, la futura moneda única europea, entrarà definitivament en la vida dels ciutadans dels països per on circularà el gener de l'any 2002.

El procés d'introducció tindrà una conseqüència força saludable en l'ordre polític, farà perdre als governants la capacitat d'articular polítiques monetàries pròpies.

L'impuls d'una política fiscal i pressupostària pròpies, una altra de les pràctiques més definidores del que han estat els estats europeus fins avui, ha quedat senyosament lesionat per la lluita ferotge contra el dèficit públic que s'ha establert com a criteri d'admissió per accedir a la moneda única. I tot sembla indicar que aquest esforç de contenció fiscal i pressupostària continuarà essent la tònica dominant del futur immediat.

L'Estat espanyol, doncs, haurà de renunciar a la seva moneda estatal. La pesseta serà, així, un dels primers símbols de l'Espanya «de sempre» que la modernitat arraconarà sense pietat al bagul dels records.

A partir de l'1 d'octubre de 1999, quan començarà la fase coneguda com de «no obligació, no prohibició» (que finalitzarà el 2002), la cosa començarà a canviar. Malgrat que encara no adoptarà una existència física, l'euro es podrà començar a utilitzar de manera escritural. A més, el deute públic dels estats es començarà a emetre en euros.

L'1 de gener del 2002, l'euro començarà a utilitzar-se com a paper moneda juntament amb les altres monedes estatals i l'1 de juliol del mateix any ja solament serà vàlid l'euro, de forma que només amb aquesta moneda de curs legal podrà operar-se dintre dels 11 països que han expressat la voluntat de participar de la unió monetària.

El comportament dels consumidors és segur que no variarà substancialment fins que la gent tingui a la seva mà les noves monedes i bitllets de l'euro. Però quan arribi aquest instant ¿com afectarà l'euro als comerciants, petits empresaris, professionals, etc. i en concret, a l'home del carrer? on recorreran en primer lloc quan es plantegin dubtes sobre el tema?

Al principi, torear amb l'euro no serà una feina fàcil, fonamentalment per la novetat que suposa, motiu pel qual es tardarà algun temps per adaptar-se a la nova situació.

En previsió que aquesta adaptació dels vidrerencs la puguem portar a terme amb el mínim de dubtes possibles, demanariem a la redacció d'aquesta revista que disposés d'un espai en cada edició on tothom pugui formular les preguntes que, a hores d'ara, segurament, ens tenen amoïnats, com per exemple:

- **Amb l'euro, la factura de la compra serà més barata?**
- **Serveix la targeta de crèdit que tinc ara?**
- **Què passarà amb la meva hipoteca?**

Alfons Oliver i Aluàrt i Jaume Figueras i Miquel Regidoria d'Hisenda

Breus

- S'iniciaran els tràmits i consultes preparatòries per tirar endavant l'expedient de revisió del Pla General de Vidreres que necessita una actualització i adaptació a la nova legalitat després de setze anys de vigència i d'haver assolit el 80% dels objectius fixats.

- Els veïns del sector del Pla de la Font han mostrat de nou la seva preocupació tant pel risc d'inundacions com per la poca seguretat que representa la circulació a peu pel pont de la carretera de Lloret. L'Ajuntament ha instat de nou la Conselleria perquè compleixi la seva promesa de construir l'any vinent les dues rotondes (davant de les antigues casernes i l'antic escorxador) i adrexi i eixampli el pont sobre el Rec Clar. En el decurs d'una entrevista a la qual l'alcalde va acudir acompanyat per tres dels veïns afectats, l'Administració es va comprometre a començar les obres l'any vinent.

- Amb la posada en marxa de la sala municipal del Casino i del pavelló cobert es deixarà el lloguer del Casal Vidrerenc a partir del gener de l'any vinent.

Material per al terra del pavelló.

- S'han acabat les obres de les grades del poliesportiu i els vestidors i les dependències estan ja en condicions per ser utilitzades.

Vestidors sota les grades del camp de futbol.

Elena Babot Garriga

L'Elena Babot Garriga va néixer a Vidreres el desembre de 1920, i viu al número 3 de la Plaça de l'Església. Sempre ha viscut en aquesta plaça, que també havia portat el nom de Plaça Constitució. El seu pare era sastre i la seva mare mestressa de casa, tot i que ajudava el seu marit a portar la sastreria, de la qual se n'ha perdut la tradició.

Un fet que va marcar amb molta força l'adolescència i la joventut de l'Elena va ser la mort del seu pare quan ella tenia 16 anys. *«Recordo el pare com una persona de molta calidesa, afectuosa envers la família, i al mateix temps, molt popular i alegre, amic de la gresca»*, comenta l'Elena, que diu que *«també era molt actiu, si s'havien de tocar les campanes de l'Església per absència del campaner, ell les tocava, si s'havia de vetllar un mort també ho feia, perquè antigament vetllar els morts era una tradició que actualment s'ha perdut»*.

Del seu pare també recorda que *«anava sovint a Barcelona, amb el tren, a comprar gènere per a la sastreria i per aquest motiu, el meu germà Rafel i jo havíem anat a visitar el Parc i altres indrets de la ciutat»*.

Com que el pare de l'Elena va morir 8 dies abans d'esclatar la guerra civil, per a la família Babot-Garriga, l'inici de la guerra no va resultar un esdeveniment tan significatiu com realment era. Tot i això, l'Elena ens diu: *«Recordo perfectament els bombardeigs al Camp d'Aviació, que provocaven que la gent s'hagués d'amagar a les seves cases i als refugis que l'Ajuntament havia construït»*.

Acabada la guerra, l'any 1941, mor la seva mare, i queden sols ella i el seu germà Rafel, que ha de marxar a fer el servei militar a Barcelona, i posteriorment és destinat a Valldemaria, veïnat de Tordera. *«Com que era a prop de Vidreres podia anar amb bicicleta al Destacament, emportar-se el dinar, i tomar a sopar i a dormir a casa»*, explica l'Elena.

Tot i la companyia del germà, la joventut de l'Elena va venir marcada per moltes hores de tristesa i soletat. En Rafel va anar a aprendre l'ofici del pare a Barcelona i va continuar amb la sastreria *«un taller on treballàvem set noies i jo era una més de les sastresses»*.

L'Elena parla amb molt d'entusiasme dels establiments i botigues que hi havia abans a la plaça, i a prop seu. *«El baster i matalasser Quimet Moriscot; el Cafè d'en Mogas; la botiga de comestibles de Can Dens (Lola Balmanya); la sabateria d'en Salvador Ruhí; la fleca de Can Remigio (R. Gascons); Cal*

L'Elena Babot Garriga.

Flequeret (J. Comalada); Can Mazó (Francesc Mazó), on fabricaven xocolata, feien sabó, era confiteria i també venien comestibles; l'espardenyeria de l'avi Martí Vergés i el seu fill Moisès, que fou carter durant molts anys i que, en el seu establiment, a més de vendre tota mena d'espardenyes, també en feien a mà», explica l'Elena, que continua dient: *«També hi havia l'Estanc de l'Agustí Balmanya; l'esperteria d'en Geroni Font, que entre altres coses feia a mà sarriones per posar carbó o el que convingués; el Cafè-Bar d'en Ramon Rosell; l'establiment de begudes i berenars (Taverna) conegut com a Cal Ros, cognom del marit de la Mundeta Fullà; Can Brunu (Isidre Boada), on s'hi trobava gairebé de tot, vi, oli, granes, llegums, carbó, carbur, setrills, ventalls, espelmes, cafè i tot el que és propi dins el ram dels queviures; la merceria de Can Babot (Josep Babot); la sabateria d'en Salvador Termes i el seu fill Modest; Cal Perolé (Miquel Coma), que venia articles de ferreteria i, a més, elaborava artesanalment molts estris propis del negoci de caldereria»*. I ho deixem aquí per no allunyar-nos de la plaça.

Per a l'Elena aquell era un temps molt diferent del d'ara, i ens comenta que quan ella era petita es podia jugar a la plaça sense cap perill, ja que no hi havia els cotxes que hi ha ara. Jugaven a saltar la corda, a xancla, a la cuit; i els nois a pilota, a bolitxes, a sants de mistos, etc.

Una altra cosa que ha canviat força és el menjar «que aleshores no era tan variat com ara. Sovint menjàvem escudella i carn d'olla; el dijous, que era dia de mercat, arròs a la cassola; i el diumenge, com a extra, macarrons. Els tesolets i les patates també sovintejaven, de carn poca, i sardines i verats, més».

Abans, era un costum practicat arreu el de sortir a l'estiu a parar la fresca, asseguts en les cadires que cadascú portava de casa seva, per fer-la petar una estona i alleujar-se de la calor del dia. L'Elena ens diu que les bones estones passades amb els veïns els vespres d'estiu no les ha oblidades mai i considera que era un exemple natural i espontani de relació entre les persones, tot i que els ingredients que farcién les converses eren molt variats. «L'ambient que s'hi respirava era molt més harmònic que el d'ara i els veïns estàvem més units», assegura.

Pel que fa a la diversió, l'Elena explica que els diumenges anava al cine del Cafè de Baix, i més endavant al del Casino, i comenta que la Festa Major s'esperava cada any amb candeletes. «El Casino contractava orquestres molt bones i quan arribava el dia anàvem amb les amigues a veure l'envelat», diu l'Elena, que en recorda un de molt especial adornat amb miralls.

Diu que li agradaven molt les sardanes «amb sis o

set anys ja en ballava sense que ningú no me n'hagués ensenyat», i que té un molt bon record de les mestres Donya Angela i de la senyoreta Vinyals, i de les excursions al Pasteral, al Montseny, a la Font d'en Garriga...

També té records molt agradables del Ranxo, del qual comenta que a part de la gent de Vidreres hi venien molts mendicaires. «En aquells temps, durant tot l'any, era freqüent veure persones que passaven a demanar caritat per les cases, i el dia del Ranxo, és clar, ho aprofitaven», fa l'Elena, que troba que el Carnaval era una festa molt bonica, divertida i alegre, i ens explica que «les meves amigues i jo sempre ens disfressàvem i participàvem en el popular Ball Infantil, que omplia la plaça de nois i noies, tots disfressats».

L'Elena acaba dient que la Plaça és la mateixa, però que la «modernitat» l'ha feta diferent. I és que l'Elena ens ha parlat de la Plaça i dels veïns de manera afectuosa, fins i tot una xic emocionada pels records de tota mena que guarda d'un temps que ja no tornarà.

Gràcies Elena per oferir-nos aquest bocí dels seus records d'uns anys i d'un indret que tan entranyablement ha viscut.

Montse Vila

En aquesta fotografia d'en Fagnoli de la Plaça de l'Església de Vidreres, aleshores anomenada Plaça Constitució, es poden veure alguns dels establiments que tan bé recorda l'Elena Babal.

Activitats del curs 98-99 del Centre Cultural Municipal de Vidreres

El Centre Cultural Municipal de Vidreres ha programat les següents activitats per al curs 1998-1999:

Per a joves i adults

- * **Guitarra d'animació**
Dia: dijous, de 7 a 9 del vespre.
Preu: 6.600 pessetes/trimestre.
- * **Pintura a l'oli**
Dia: dimarts, de 2/4 de 8 a 2/4 de 10 de la nit.
Preu: 6.000 pessetes/trimestre.
- * **Aula de tapis**
Dia: dimecres i dijous, de 5 a 9 del vespre.
Preu: 4.500 pessetes/mes (inclòs material).
- * **Sevillanes i rumbes**
Dia: dimarts, a partir d'1/4 de 8 del vespre.
Preu: 5.000 pessetes/trimestre.
- * **Grup de teatre**
Dia: dimecres, d'1/4 de 8 a 9 del vespre.
Preu: gratuït.
- * **Curs de taichi**
Dia: dijous, de 7 a 2/4 de 9 del vespre.
Preu: 2.500 pessetes/mes.

NOTA: La inscripció en aquestes activitats, que es van iniciar la darrera setmana de setembre, resta oberta al llarg de tot el curs.

Extraescolars per a nens i joves

- * **Grup de teatre** (atreveix-te a fer una obra de teatre!)
Dia: dimecres, d'1/4 de 6 a 7 de la tarda.
Edat: de 10 a 14 anys.
Tècnic: Rafael Ortiz.
- * **Escacs** (jugar a escacs pot ser molt divertit!)
Dia: dilluns, de 2/4 de 7 a 2/4 de 8 de la tarda.
Edat: de 10 a 14 anys.
Tècnic: Manel Castellanos
- * **Coral infantil** (vine a cantar i triomfaràs!)
Dia: dilluns, de 5'10 a 7 de la tarda.
Edat: de 8 a 14 anys.
Tècnic: Cristina Bota.
- * **Espai d'expressió** (balla, mou-te, expressa't!...)
Dia: dimarts, de 2/4 de 6 a 7 de la tarda.
Edat: de 6 a 10 anys.
Tècnic: Meritxell Cardellach.

El mes de juny passat es va celebrar el festival del final de curs 1997-1998 de l'Escola de Música Municipal de Vidreres.

- * **Belles arts** (fes-te la teva obra d'art!)
Dia: dimarts, de 2/4 de 6 a 7 de la tarda.
Edat: de 6 a 10 anys.
Tècnic: Margarita Sáenz.

NOTA: Totes aquestes activitats són gratuïtes i les places limitades.

Per a alumnes d'ESO

- * **Grup de teatre**
Dia: dimecres, a partir d'1/4 de 6 de la tarda.
Preu: gratuït.
- * **Curs de guitarra d'animació**
Dia: horari per concretar.
Preu: 6.600 pessetes/trimestre.
- * **Pintura a l'oli**
Dia: dimarts, de 2/4 de 8 a 2/4 de 10 de la nit.
Preu: 6.000 pessetes/trimestre.
- * **Aula de tapis**
Dia: dimecres i dijous, de 5 a 9 del vespre.
Preu: 4.500 pessetes/mes.
- * **Sevillanes i rumbes**
Dia: dimarts, d'1/4 de 8 a 3/4 de 9 del vespre.
Preu: 5.000 pessetes/trimestre.
- * **Escacs**
Dia: dilluns, de 2/4 de 8 a 2/4 de 9 del vespre.
Preu: gratuït.
- * **Cant Coral**
Dia: dilluns, a partir de les 5 de la tarda.
Preu: gratuït.
- * **Taichi**
Dia: dijous, de 7 a 2/4 de 9 del vespre.
Preu: 2.500 pessetes/mes.

Escola de Música Municipal

L'Escola de Música Municipal de Vidreres ha programat les següents classes per al curs 1998-1999:

- * **Secció de clàssic**
Teoria: Iniciació Musical (a partir de 4 anys) i Llenguatge Musical (a partir de 6 anys).
Instruments: baix, clarinet, flauta travessera, guitarra clàssica i orgue.
- * **Secció de modern**
Teoria: Llenguatge Musical Adults.
Instruments: guitarra, baix elèctric, teclat, bateria, percussió, veu i saxo.
- * **Secció tradicional**
Instruments: flabiol, tambori, gralla, viola de roda, percussió, violí, acordió i flauta 3 forats.

Punt d'Informació Juvenil

D'altra banda, cal recordar que al Centre Cultural Municipal hi ha el Punt d'Informació Juvenil, un servei adreçat al jove, que resta obert els dilluns i dimecres, de 4 de la tarda a 9 del vespre, i en el qual podreu demanar informació i formular consultes sobre treball, vacances, lleure, ensenyament... i molts altres temes del vostre interès.

Per obtenir més informació sobre les activitats esmentades anteriorment podeu dirigir-vos al Centre Cultural Municipal, situat al carrer Costa Brava, núm. 158 -1r pis, o bé trucar al telèfon 972 - 87 50 85.

Què és l'esplai?

Arribada dels components del Camp de Teatre de l'estiu de 1998.

Darrerament, molts antropòlegs i sociòlegs han fet anàlisis i interpretacions del lleure i de l'oci, i de la funció que compleixen en la societat actual. Podem esmentar, per exemple, les tres «D» de Dumazedler, per a qui el lleure té una funció de descans, de diversió i de desenvolupament.

Quant a l'esplai, s'ha fet habitual una triple distinció:

* L'esplai com a temps lliure

Podríem dir que l'esplai és el temps lliure més enllà de les obligacions i necessitats de l'home, que ha estat possible gràcies a l'evolució de la civilització industrial i a la reivindicació per part dels obrers d'unes estones més llargues de descans en la feina. Però aquesta és una definició parcial perquè oblida l'activitat que omplirà aquest temps suposadament lliure, que serà el consum dels productes que la propaganda de la mateixa societat promocionarà per tal de mantenir l'equilibri econòmic d'una estructura basada en producció i consum.

* L'esplai com a activitat

Podríem dir també que l'esplai és l'activitat que l'home té durant el seu temps lliure, en lloc de rendir-se al consum passiu, que omple les seves necessitats d'esbarjo i de promoció cultural i contribueix al seu descans, a la diversió i al desenvolupament de la seva personalitat. Però, tot i que aquesta definició agradi més perquè fa referència a la pròpia promoció, l'esplai tampoc és això.

El treball mateix és el que ha de promocionar l'home i facilitar l'equilibri de la personalitat, però no oblidem també que una activitat que ompli tant que faci oblidar els altres problemes esdevé alienadora.

* L'esplai com a actitud

El temps lliure no pot ser una cosa a part, de més a més. Ha de connectar amb el conjunt de la vida. Fent un joc de paraules: no és el temps sinó l'home el qui ha de ser lliure durant tot el seu temps!

Hem esbossat una concepció d'esplai com a actitud: una manera de viure el temps lliure amb la qual la persona fa d'aquest temps un temps alliberador per a ell i per als altres.

Malgrat tot, el més important no és l'esplai en si, sinó que aquesta actitud transcendeixi a totes les altres situacions de la vida, i la transformi globalment.

Com serà el nostre esplai per al curs 1998-1999?

Agruparem els nens i joves de la següent manera: petits, de 6 a 8 anys; mitjans, de 9 a 11 anys; grans, de 12 a 14 anys; joves, 15 i 16 anys; XL, 17 i 18 anys.

Estarem, com sempre, al carrer Nou número 16 i, a més a més de fer esplai cada dissabte, organitzarem la rebuda de Ses Majestats els Reis Mags d'Orient, la Fira d'Esplai, el Casal d'Estiu, el camp de treball de teatre i la cursa de carros de la Festa Major.

El decàleg de la reforma de l'IRPF (*)

1 - La rebaixa dels impostos per a tots els espanyols i en especial per als treballadors, pensionistes i les seves famílies.

2 - La reforma impulsarà el creixement de l'ocupació i la lluita contra el frau, cosa que permetrà millorar la despesa social, al mateix temps que es redueix l'impost per a tothom.

3 - La rebaixa de l'impost es notarà a les nòmines del pròxim gener perquè es reduiran les retencions, ajustant-se a la disminució de l'impost.

4 - La reducció serà d'un 11'1 per cent de mitjana i comportarà que més de 1'7 milions de treballadors, entre ells 500.000 pensionistes que avui paguen l'impost, no pagaran res.

5 - Per fi els treballadors tindran un impost just. Els treballadors i les seves famílies es beneficiaran del 91 per cent de la rebaixa dels impostos.

6 - Per primer cop es tindran en compte les despeses de família (alimentació, vestit, manutenció de l'habitatge, sanitat, material escolar...), que no pagaran impostos, ja que aquestes despeses generals quedaran exemptes, pagant únicament per la renda disponible.

7 - La rebaixa de l'impost, que beneficiarà a tothom, és més gran com més baixes són les rendes.

8 - L'impost serà molt més senzill i fàcil de gestionar, cosa que permetrà que més de 5 milions de contribuents no hagin de tomar a fer la declaració i es puguin dedicar més recursos humans i materials a la lluita contra el frau fiscal.

9 - El nou impost millorarà les ajudes a la compra de l'habitatge, en especial per a les rendes més baixes i al llarg dels primers anys de la compra.

10 - Ningú no pagarà l'IRPF pel fet de ser propietari del seu habitatge, fet que beneficiarà 9'2 milions de propietaris, 2'4 milions dels quals són pensionistes.

(*) *Extrat de la revista «60 y más», núm. 161, setembre de 1998.*

El començament de curs

CEIP Sant Iscle

Comencem un nou curs que té com a incidència més remarcable que, després de molts anys, serem un col·legi d'una sola línia, això vol dir que des de P-3 fins a 6è de Primària, només hi ha un grup classe per nivell.

S'ha de destacar també que el nombre d'alumnes és força elevat, ja que gairebé totes les aules tenen o voregen els 25 nens, i una els supera.

Voldriem fer constar en aquesta revista un altre aspecte de l'escola, i és el fet que durant tot l'any també l'utilitza força gent fora de l'horari escolar.

Per la quantitat d'hores que necessitaven les dependències del col·legi, sobresurten els cursos de Català d'Adults i d'Alfabetització.

La Maria Eugènia Mascort fou la professora del curs de català, que es va dividir en dues tandes; la primera d'octubre fins a febrer, on va fer el nivell B, i la segona de febrer a juny, en què va fer el nivell C. Amb un promig d'una vintena d'adults, van usar el col·legi els dilluns i dimecres de 2/4 de 9 fins a les 10 del vespre.

El curs d'alfabetització l'han portat un grup de persones voluntàries del poble que intenten ajudar a un

col·lectiu de dones immigrants que volen integrar-se al més aviat possible. La dotzena de dones es divideixen en tres grups, segons la seva capacitat de comprensió de l'idioma. També és necessari un servei auxiliar de guarderia per vigilar els fills mentre les mares estudien.

Al llarg de l'estiu, com en els darrers anys, un grup de 130 nens el juliol, i uns 70 a l'agost, han aprofitat les instal·lacions de l'escola per fer «El Casalet» els vaillets de 3 a 6 anys, i «El Casal» els de 7 a 12 anys. L'horari anava de les deu del matí fins les 7 de la tarda, amb servei de menjador inclòs. Els nens treballaven diferents centres d'interès i feien sortides locals i alguna a altres contrades.

De manera més esporàdica han usat les instal·lacions del col·legi els metges del CAP per fer dues xerrades informatives, una a principi del curs 97-98 sobre la vacunació de la meningitis, i l'altra al final de curs sobre els accidents infantils.

També la Colla Gegantera de Vidreres aprofita el menjador escolar per obsequiar les colles convidades amb un sopar després de les seves actuacions.

Pensem que és bo i interessant

que l'Escola sigui el lloc on es facin activitats de caire cultural a més de les que per raó natural li pertocuen, i desitgem que per molt temps es puguin continuar fent.

CEIP Salvador Espriu

A les portes de començar un nou curs escolar, us informem d'algunes novetats:

1- Ja tenim parvulari!

Aquest any se'n compleixen 15 de funcionament de l'escola Salvador Espriu, i per fi hem vist acomplert un somni: Ara ja som una escola de línia completa, ara ja som un CEIP, o sigui una escola d'Educació Infantil i Primària; en altres paraules més simples, per fi ja tindrem tota la línia de parvulari que sempre ens havia mancat i que tanta il·lusió ens feia. Començarem el curs amb les aules de P-3, P-4 i P-5. Per fer tot això possible, ha calgut adequar espais a l'interior de l'escola, a la planta baixa. Aquest estiu, la nostra escola, que feia 15 anys que mantenia la mateixa fesomia, ha canviat un xic. Ja no tenim dos porxos d'entrada, sinó només un, ja que el porxo petit junt amb la biblioteca s'han transformat en la nova aula de P-5. També tenim una nova entrada amb una rampa, un xic mal girbada, per on entraran els més menuts.

2- Les nenes i nens

Tindrem un total de 186 alumnes. La classe més plena, amb 25 alumnes, serà la de P-5; sort que estrenaran una aula molt gran i bonica. També molt plena serà l'aula dels més grans de l'escola, la de sisè, amb 24 alumnes, i déu n'hi do la de cinquè, amb 23. Els de P-4 no volen quedar enrere i seran 22.

I ja un xic més tranquil·les les de segon i tercer amb 20, la de quart amb 19, i encara molt millor la de primer amb 17 i la de P-3 amb 16, aquests sí que podran rebre una atenció molt més individualitzada.

3- Les mestres i el mestre

La plantilla de l'escola la formarem

CEIP Sant Iscle

CEIP Salvador Espriu

13 persones, 12 professores i 1 professor. Les previsions apuntaven que seriem 14, però al final, per manca d'uns quants alumnes més de parvulari, els ordinadors del Departament ens han deixat amb 13. Dels 13, 11 ja tenim la destinació definitiva, i només 2 són provisionals. Després d'uns anys de canvis, recordem que el curs 96-97 varen passar a l'IES 4 mestres definitius de la nostra escola, aquest curs la plantilla ja queda força estabilitzada. Com a data curiosa, dels 13 mestres, més de la meitat vivim a Vidreres. La gent de parvulari és tota nova, però porten molta marxa i ganes de treballar.

4- Adéu Antoni

Com a novetat, aquest curs no veurem baixar cada mati i cada tarda l'Antoni Ramon amb la bicicleta. El mestre de gimnàs, tal com li deien la majoria dels nens, se'n va de coordinador esportiu al nou pavelló cobert. Des d'aquí, volem desitjar-li molta sort en la nova feina i donar-li les gràcies per la seva dedicació durant tots els anys que ha fet de professor d'Educació Física a la nostra escola.

Institut de Vidreres

A partir d'aquest curs 1998-99, l'IES de Vidreres ja té tots els cursos d'ESO, així com 5 itineraris de batxi-

llerat: Ciències de la Natura, Humanitats, Ciències Socials i Ciències de la Terra i del Medi Ambient.

Cada trimestre s'oferten 68 crèdits variables a l'ESO (assignatures optatives que l'alumne pot triar) i 40 matèries de modalitat i optatives a batxillerat.

Aquest any s'ha instal·lat un nou mòdul prefabricat amb 4 classes més de 45 metres quadrats. Actualment ja n'hi ha 10 i ja s'ha arribat a la capacitat màxima.

Com a novetats hi haurà una aula d'Informàtica amb més ordinadors i espai (per 25 alumnes) i una de Música també més gran. S'ha prioritzat l'ensenyament de les tecnologies més modernes per preparar els joves del futur (xarxa d'Internet, ordinadors Pentium II, canals satèl·lits per a l'ensenyament d'idiomes, més equips electrònics, etc.)

Hi haurà 425 alumnes i 41 professors de totes les especialitats. Després del període de matrícula extraordinari de setembre, l'IES té complets els cursos de 3r i 4t d'ESO i 1r de Batxillerat. ■

Taller de Tecnologia de l'Institut de Vidreres

Les classes a les dones gambianes

Quan l'any passat ens vàrem plantejar la tasca d'alfabetització al col·lectiu de dones gambianes, vam intuir que seria un èxit tant per la necessitat d'integració a la nostra cultura d'aquestes dones com per l'enorme interès que posaven en aprendre l'idioma.

No anàvem errades i hem cobert, de bon tros, les expectatives pedagògiques i d'integració social que ens havíem creat.

Ara, a l'inici d'aquest segon curs, només ens queda desitjar que el proper balanç que hàgim de fer sigui tan positiu com aquest.

Us podem assegurar que si l'èxit d'aquesta empresa depèn de la motivació de totes les implicades, està ben assegurat.

Que així sigui!

Narcís Turbany i Babot

Els seus pares pertanyien a dues arrelades famílies vidrerenques malgrat que ell nasqué el 17 de juny de 1928 a Granollers, ciutat on fou destinat el seu pare per exercir de factor, ja que formava part del cos de funcionaris dels Ferrocarrils de l'Estat. En Narcís, mecànic de professió, ingressa als 12 anys a l'Escola Industrial i, atret per la pintura, cursà estudis a l'Escola Massana quan tenia 29 anys. El 1962, va anar a treballar a Alemanya, però al mateix temps desenvolupà les seves inquietuds pictòriques a la Hoch Volischule (pintura) de Munich, a l'Akademie Wildendene Kunz (dibuix) també de Munich, i a la Sommer Akademie (art modern) de Salzburg. La seva obra és considerable i diversa, tot i el predomini de les formes figuratives i abstractes. Junt amb la seva esposa, almenen el seu domicili de Munich amb llargues estades a Vidreres, pels vincles familiars i de relació que sempre hi ha mantingut. Volem manifestar-li el nostre agraïment perquè ens ha obsequiat amb els dibuixos que reproduïm. El primer és una visió de la Festa Major de Vidreres dels anys 40, en la qual s'aprecia l'envelat situat al costat de l'Ajuntament. En els altres observem dues perspectives diferents de l'església de Vidreres amb el seu campanar; una vista de la façana principal des de la plaça de l'Església i una vista de la part posterior des de la pista del Casino "La Unió". ■

La Festa Major de Vidreres '98 en imatges

La festa es va inaugurar amb la tradicional cantada d'havaneres que, regada amb rom cremat, van dur a terme la nit del divendres 4 de setembre, a la plaça de l'Església, els grups La veu dels pescadors i Berganli (Foto: Sílvia Tejedor).

A més de la xocolatada popular que es va fer dissabte al vespre al carrer Sant Maurici n'hi hagué un altra organitzada per la Comissió del Ranxo la matinada del diumenge (Foto: Sílvia Tejedor).

Un dels actes més multitudinaris de la festa d'enguany fou la nit d'Ska i Rock, que es va iniciar a la una de la matinada del dissabte al Pavelló i va comptar amb l'actuació estel·lar de Komando Moriles i la dels grups Fly Killers, Insipids i KingsTon (Foto: Sílvia Tejedor).

La proclamació de la Pubilla i l'Hereu d'enguany es va fer a la mitja part del Ball de Gala que diumenge a la nit va amenitzar la Cristian i Domènec Orquestra (Foto: Estudi Albert).

El corre-bou es va fer dissabte i diumenge a la tarda al recinte Firal i el 6è «Encierro» pels carrers de la vila es va dur a terme diumenge a les 8 del matí (Foto: Sílvia Tejedor).

El Grup Teatral Vidrerenc va representar l'obra «La senyora rep una carta» a la Sala Municipal del Casino «La Unió» el dilluns dia 7 de setembre a la tarda (Foto: Estudi Albert).

També dissabte a la tarda hi hagué la Cercavila de Gegants, que es va iniciar a la plaça Marcís Monturiol, on s'havia fet la Plantada de Gegants, i que després de recórrer diversos carrers del nucli urbà, es va tancar a la plaça de l'Església amb la ballada final (Foto: Sílvia Tejedor).

Tots els actes de la festa de Mas Flassià van comptar amb una notable participació.

Els dies 18 i 19 de juliol de 1998 es va celebrar la 5ena Festa de Mas Flassià. Els diversos actes, jocs infantils, el tradicional sopar de germanor i els balls van tenir molta assistència; una circumstància que es va veure afavorida pel bon temps que va fer aquell cap de setmana.

La Comissió Organitzadora agraeix la col·laboració dels veïns i de les cases comercials que fan possible la realització d'aquesta festa.

Esperem tornar a trobar-nos el proper any. ■

La Comissió

Enderroc de Can Segimon

Can Segimon, l'edifici situat a la cantonada dels carrers doctor Deulofeu i les Eres, amenaçava ruïna i començava a representar un perill per a vianants i veïns, motiu pel qual ha hagut de ser enderrocant en una espectacular actuació que va ser seguida per un bon nombre de curiosos.

Era un edifici del 1866 que constava de planta baixa i dos pisos. En Segimon Jansana Canyelles s'hi establí de flequer el 1901, al casar-se amb la Dolors Ball-llosera Soms, i el matrimoni va tenir cinc fills: Montserrat, Isabel, Jaume, Josep i Lluís.

En morir en Segimon, la fleca va mantenir l'activitat, primer amb en Jaume, i després amb en Pitu. Aquest va regentar el negoci fins el 1958, quan va morir d'accident, i que va passar a fer-se'n càrrec el seu nebot l'Enric Verdú fins el 1965, any en el qual els flequers de Vidreres s'agruparen per constituir la Societat Panificadora.

El més jove dels germans, en Lluís, que junt amb la seva esposa Carmen viuen a Vidreres, ens explica que en Segimon fou el primer dels cinc flequers que aleshores hi havia a Vidreres que instal·là una màquina de pastar, fet que li ocasionà la pèrdua d'una bona part de la seva clientela pel gust de «màquina» que, deien, tenia el pa, ja que fins llavors els flequers encara pastaven a mà. De vegades, el progrés no ha suposat una clara millora, oi? ■

L'enderroc de Can Segimon.

Repassem l'estiu

Una vegada finalitzat l'estiu podem fer una valoració dels actes organitzats per l'Agrupació Sardanista «Bella Dansa» durant els passats mesos de juliol i agost.

Comencem amb el curslet de sardanes que anualment té lloc cada dimarts i dijous des de primers de juliol i fins la Nit de la Sardana. El nombre de participants al curslet no varia gairebé des de fa uns anys; enguany varen participar-hi 48 nens i nenes menors de 14 anys i 8 adults.

El 29 d'agost es va celebrar la Nit de la Sardana, una doble audició de sardanes dedicada als compositors vidrerencs i que té lloc des de fa 17 anys. És una nit especial per a l'Agrupació -i esperem, també, per al poble de Vidreres-, ja que totes les sardanes interpretades han estat compostes per músics vidrerencs. També és especial pel fet que molts dels participants al curslet assisteixen com a balladors per primera vegada i, per tant, ens demostren que han aprofitat el que els monitors i les monitores els han ensenyat. Des d'aquí volem encoratjar-los perquè continuïn amb el mateix entusiasme que han mostrat en la Nit de la Sardana d'enguany.

Per acabar, us recordem els actes que realitzarem fins a finals d'any. El proper 15 de novembre, en la Festa de Sant Iscle i Santa Victòria, a les 5 de la tarda, a la plaça Lluís Companys, fem la tradicional Castanyada, amb vi novell i castanyes per a tothom, amenitzada amb una audició de sardanes a càrrec de la cobla *Amoga*.

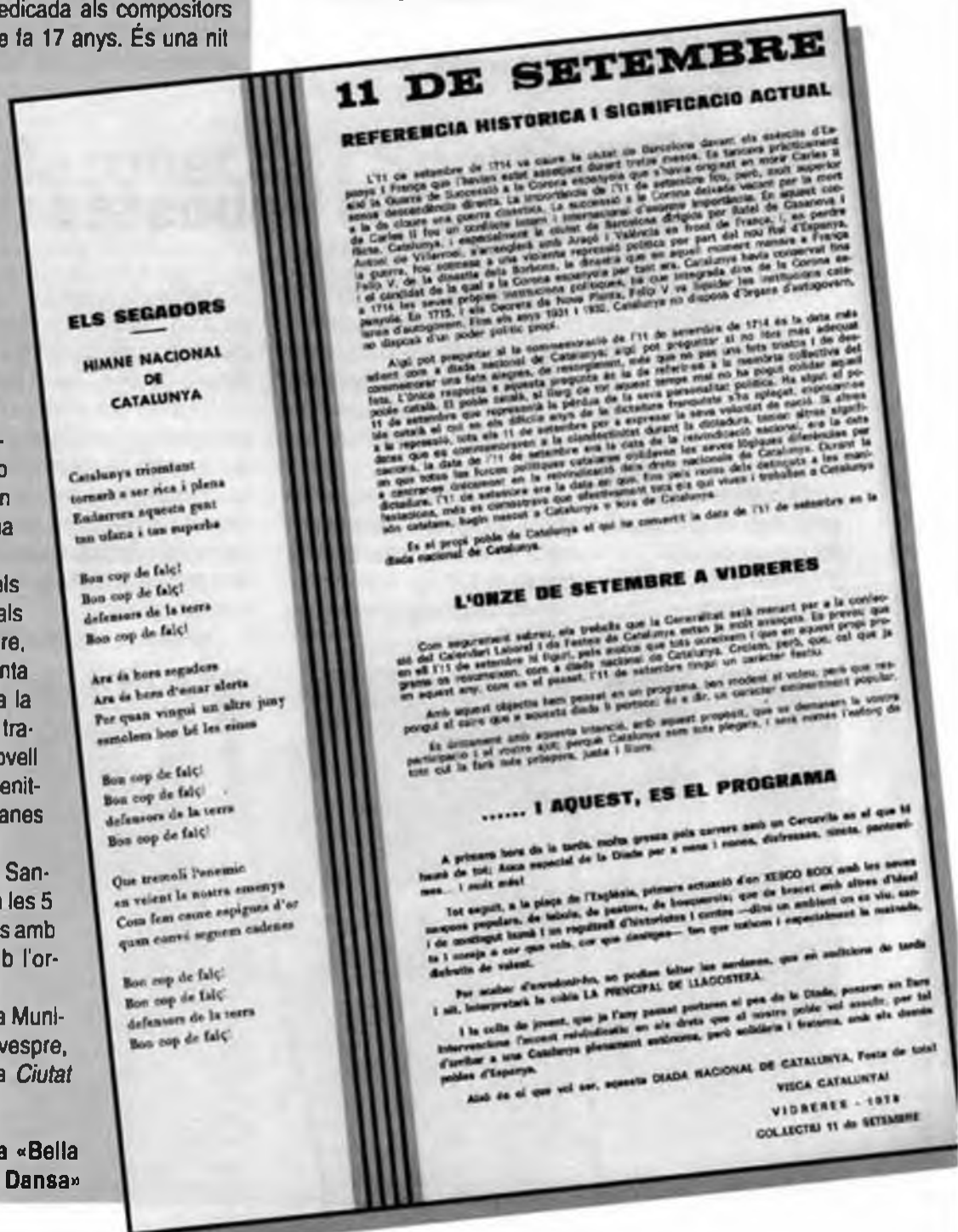
El 13 de desembre, Festa de Santa Lúcia, al Casal Vidrerenc, a les 5 de la tarda, audició de sardanes amb la *Ciutat de Calella* i ball amb l'orquestra *Kim*.

El 25 de desembre, a la Sala Municipal del Casino, a les 7 del vespre, concert de Nadal amb la cobla *Ciutat de Girona*.

Agrupació Sardanista «Bella Dansa»

Celebració de la Diada Nacional de Catalunya

El passat 11 de Setembre es va tornar a celebrar a Vidreres la Diada Nacional de Catalunya amb el tradicional acte institucional que, convocat per l'Ajuntament, es porta a terme al carrer Onze de Setembre de la població i que consisteix en l'ofrena d'un ram de flors, el parlament de l'alcalde i el cant dels Segadors per part de tots els assistents a aquest acte obert a tothom. Seguidament, l'Ajuntament ofereix un pisolabis al Casino i la Diada es completa amb una audició de Sardanes que es realitza a la tarda a la plaça Lluís Companys. Enguany, però, va fer 20 anys de la celebració més multitudinària de l'11 de Setembre que s'ha fet mai a Vidreres, la de l'any 1878, que va estar presidida per una caràcter festiu i alhora reivindicatiu dels drets del nostre poble, tal com podeu comprovar en el programa que reproduïm.

Club Escola de Futbol Vidrerenca

El nostre Club, aquest any, a més de tirar endavant els equips de futbol base del poble, ha decidit, juntament amb socis del Vidreres, fer-se càrrec del Club de Futbol Vidreres. Els principals motius que teniem per fer-ho són:

1- Intentar evitar que un club amb més de 70 anys d'història al nostre poble desaparegui, independentment que en el transcurs dels anys s'hagi encertat o no en algunes decisions, cosa normal en totes les entitats.

2- Que en un termini de dos o tres anys es pugui fer un equip de gent de casa, totalment amateur, i així poder donar més sortida als nois que acaben en edat juvenil.

3- Aconseguir d'una vegada per totes que el poble pugui retornar a la tranquil·litat respecte al futbol, sigui amb 1 o amb 2 equips de futbol, però ben avinguts, nosaltres creiem que és possible.

Aquesta temporada el C.F. Vidreres ha format un equip jove, amb 10 jugadors de casa i la resta de la població veïna de Blanes, amb l'objectiu de mantenir-nos a la categoria de Segona Regional. Els nostres entrenadors són en Joan Martínez i en David Gascons, dues persones amb moltes ganes de treballar seriosament per dur a terme el nostre projecte.

La Junta vol expressar el seu agraïment a tots els socis que continuen essent fidels al Club i vol animar aquells que, per un motiu o altre, han deixat de ser-ne i també, per què no, a aquells qui no ho han estat mai, que s'apunten, ja que el més complicat és acompanyar els equips o entitats en els moments difícils i no quan les coses van bé, ja que aleshores és molt més fàcil. ■

Club Esportiu les Rabasses de Vidreres

Aquesta temporada, el trofeu Caixa de Girona de BTT ha estat un dels més disputats de la seva història, sobretot per la incorporació de clubs de fora de les comarques gironines. 650 participants en les diferents categories i una dotzena de rutes repartides en diverses poblacions han convertit aquesta competició en un dels destins més populars entre els corredors de BTT.

El corredor Àngel Guich, amb el 10è lloc de la classificació final en la categoria sub-23, es consolida com a millor ciclista del club. Cal ressaltar també els bons resultats d'Agustín León, que va acabar en el 17è lloc dels Màster 40 malgrat patir una desafortunada caiguda que va fer que no pogués participar en les últimes curses.

També destaquen el 17è lloc de Lluís Julià i el 23è lloc de Joan Massó en la categoria Màster 30. I, finalment, la participació de David Artau, Albert Carandell, Xavier Babot, Alberto Becerra, Josep Borrel, Marc Viñolas i Pilar Guich.

Després que el trofeu Caixa de Girona acabés a Llers, els millors especialistes gironins van tornar a l'activitat en la cursa del Campionat provincial disputat a Sant Hilari, on la climatologia va ser una mala aliada, ja que la pluja persistent i el fang van ser dures companyes durant tot el recorregut. Tot i així, tant l'Àngel Guich com en Joan Massó van arribar dintre dels deu primers en les seves respectives categories.

Finalment, cal esmentar en Salvador Torroella per la seva participació en una de les curses de la Copa catalana de gran fons disputada a Sant Joan de l'Erm (Lleida). En aquesta prova, de 55 quilòmetres de recorregut, van participar més de 200 corredors i en Salvador Torroella va classificar-se en el 27è lloc. ■

Dos corredors del Club Esportiu Les Rabasses de Vidreres en acció.

Sporting Caulès

Tomem a començar una altra temporada a Segona Regional amb ganes de poder-nos mantenir a la categoria i, sobretot, poder fer gaudir a la nostra afició amb un bon futbol.

Enguany, com a incorporacions més destacades tenim en Vicenç Fernández, l'Òscar Prieto i en Quico Gascons, que sempre havia jugat amb nosaltres però que per motius de feina havia hagut d'estar un any inactiu.

La plantilla està formada per Fumero, Campuzano, Gracia, Xicola (capità), Falgueras, Xero, Pou, Juani, Trull, Beltran, Xavi Cueto, Raül Cueto, Meio i Vadillo, a més a més dels jugadors ja esmentats. El tècnic és en Pep Garrigós, que continua de la temporada passada, ajudat per en Xavi Somolinos.

Com a partit més interessant, s'ha de destacar el derbi contra el Vidreres, que es disputarà el diumenge 4 d'octubre,

encara que no sé si es pot anomenar derby pel fet que el C.F. Vidreres continua la seva política de tenir la majoria de jugadors de fora; aquest any els ha tocat a jugadors de Blanes (uns 11 ó 12), o sigui, que podríem dir que el partit serà un Caulès-Blanes B.

Esperem que aquest partit serveixi perquè molta gent s'adoni que hi ha gent de casa que serveix molt millor que qualsevol de fora per jugar a futbol i que si s'ha d'ajudar a algú és sempre a la nostra gent, a la gent que ens trobem pel carrer, que el dilluns podem comentar amb el pare d'un o de l'altre com ho ha fet el seu noi, que si el futbol ens ha de costar algun diner, que aquest repercuteixi amb la nostra gent. Esperem que aquest partit sigui un bonic espectacle i que guanyi el millor. ■

Secció de Bàsquet de l'Sporting Caulès

Passada la Festa Major, la Secció de Bàsquet de l'Sporting Caulès comença la temporada 1998-1999 amb els ànims renovats i amb molta il·lusió. Enguany complem amb l'equip sènior de la categoria 3a i incorporem un equip sub-20, ambdós federats, i, a més a més, preparem un grup de nois que s'iniciïn en el bàsquet i que podran jugar la temporada 1999-2000.

L'equip sènior del Bàsquet Sporting Caulès té com a entrenador en Jordi Campmajó i la seva plantilla està formada per un grup de gent jove amb moltes ganes de treballar. Les ganes de treballar i la il·lusió també són presents en tots els membres de la plantilla de l'equip sub-20, que entrena en Joan Carles Sacasa. Per la seva part, el

grup de nois que debutaran la temporada 1999-2000 en categoria cadet tenen en Jordi Presas i l'Albert Quintana com a primer i segon entrenadors, respectivament.

Enguany, els membres de la Secció de Bàsquet de l'Sporting Caulès tenim la satisfacció ategida que suposa poder entrenar i disputar els partits en el nou pavelló, un equipament que no solament comportarà una millora de les condicions dels qui practiquem el bàsquet sinó també d'aquelles persones que gaudeixen veient-lo jugar. És per això que esperem que l'afició respongui i que els partits que els nostres equips juguin a casa registrin una bona assistència d'espectadors. ■

Escola de Bàsquet base 9 Caulès

Tots els nens i nenes de Vidreres d'edats compreses entre els 6 i 11 anys que ho desitgin podran aprendre a jugar a bàsquet apuntant-se a l'Escola de Bàsquet base que aquesta tardor, coincidint amb la inauguració del Pavelló Municipal d'Esports, posa en marxa el 9 Caulès, un club de nova formació que compta amb el suport de gent amb una àmplia experiència en el món del bàsquet.

La mainada que s'inscriu es dividirà en dos grups en funció de la seva edat, un de 6 a 8 anys, i l'altre de 9 a 11 anys, i els entrenaments, d'una hora de durada, es portaran a terme dos dies per setmana al Pavelló Municipal.

A més d'ofrir-los nous horitzons lúdics i esportius, amb aquesta escola el club pretén formar com a esportistes i com a persones a la mainada de Vidreres, un repte que assumeix amb molta il·lusió i amb plena consciència de la responsabilitat que comporta.

Perquè l'aprenentatge d'aquest esport sigui una activitat divertida i entretinguda, aquest primer any es portaran a terme diversos jocs, activitats lúdiques i sortides, a més de partits entre els mateixos alumnes de l'escola i algun amistós amb mainada de la seva edat d'altres clubs.

El 9 Caulès, que té previst formar equips per participar en competicions oficials en un futur no gaire llunyà, vol negociar amb l'Ajuntament de Vidreres la possibilitat de disposar d'algun local dins del Pavelló per poder utilitzar-lo en els moments anteriors i posteriors als entrenaments.

El Club, que també disposarà d'un equip sènior, vol aprofitar aquestes ratlles per donar les gràcies als socis, particulars, entitats i comerços que, amb la seva col·laboració, permeten tirar endavant aquest projecte. ■

L'escola de la dècada dels anys 30

Alumnes que anaven a l'Escola Pública de noies de Vidreres l'any 1930 i la seva mestra, la Srta. Teresa Vinyals (Foto: Col·lecció Cinta Adroba).

Alumnes d'un dels quatre graus que s'impartien a l'Escola Pública de Can Raig de Vidreres el curs 1937-1938 i el seu mestre, el Sr. Joan Rigau (Foto: Col·lecció Marina Surós).

Ens convenç la Reforma Educativa? (III)

En els dos números anteriors de EL REC CLAR ens vam aproximar a algunes de les aportacions més significatives de la Reforma Educativa: l'allargament de l'ensenyament obligatori i les seves conseqüències, l'organització del Nou Sistema Educatiu, les seves matèries, tant a l'ESO com al Baxillerat, i l'organització docent dels centres educatius (nombre d'alumnes per aula, l'acció tutorial, els equips docents, etc.).

Amb tot i això, quedaria un buit molt important si no s'expliqués com s'atén, des del sistema educatiu, la diversitat d'alumnat que cursa l'ESO.

El tractament de la diversitat d'alumnat és un dels temes que ha portat més enrenou en els centres docents, i que està comportant un dels canvis més significatius d'aquesta Reforma en comparació a l'antic sistema educatiu.

Què significa atendre la diversitat d'alumnat?

Per un moment imaginem-nos que ens trobem en una classe de 30 alumnes de qualsevol curs d'ESO. Aquests alumnes són «diversos», és a dir, diferents en base a diversos paràmetres: el seu nivell de coneixements, el seu nivell intel·lectual, el seu nivell cultural o social, la seva raça o ètnia, etc. Per tant, d'aquests 30 alumnes, si suposem una aula d'allò més diversa, hi trobarem alumnes que segueixen el seu nivell evolutiu d'ensenyament-aprenentatge amb normalitat, alumnes que presenten retards d'aprenentatge, alumnes amb deficiències psíquiques i motrius, alumnes provinents d'altres països i que s'incorporen tard al sistema educatiu, igual que algun alumne que està per sobre dels nivells normals de capacitat.

Atendre a tots aquests «diversos» alumnes significa que el docent haurà de contemplar de forma diferent aquests coneixements previs, així com el diferent ritme d'aprenentatge d'aquests alumnes. I aquest és un dels objectius que costa més d'assolir en els centres educatius, bàsicament els de secundària. Recordem què passava fins fa poc en el sistema antic: l'alumnat estudiava als centres de primària fins als 14 anys, i a aquell que no volia continuar estudiar no se l'obligava com fa ara el

nou sistema, fins als 16 anys. Per altra part, teníem dos centres de secundària diferenciats segons el nivell de coneixements de l'alumnat: els centres de FP, amb alumnes que no havien superat l'EGB i d'altres que sí, i els centres de BUP, on tots els alumnes havien superat l'EGB.

Està clar, a partir d'aquests fets, que el repte d'atendre de forma diversa l'alumnat que ens demana la reforma, es fa complicat.

Fixem-nos-hi bé: la majoria de professorat que imparteix docència als centres educatius prové d'un sistema on ell ha estat alumne, tant a secundària com a la universitat, amb un model metodològic bàsicament de classe magistral dirigida a un únic nivell d'alumnat; per altra part, quan s'ha incorporat com a docent ha seguit el mateix model.

I ara, en canvi, se li demana un canvi substancial en les formes i metodologies per arribar de forma diversa als diferents alumnes.

Per altra part, al professorat de l'ESO se li demana no únicament aquest canvi, sinó també que s'impliqui molt més en tot el que significa «educació» (no és en va que ara els centres de secundària s'anomenen Instituts d'Educació Secundària) i, per tant, que no sigui un simple «instructor» d'una disciplina en concret.

D'aquí que s'entengui la rellevància que té el paper dels docents per una bona implantació d'aquest nou sistema educatiu. És molt important que el professorat faci un esforç de voluntat per canviar els recursos, les estratègies i les eines del procés d'ensenyament-aprenentatge.

Al mateix temps, l'Administració ha

de solventar amb rapidesa tot un seguit d'actuacions que estan sorgint en la progressiva implantació d'aquest sistema educatiu:

a) Cal trobar una sortida adient per a aquells alumnes que, amb la seva conducta, rebutgen el sistema educatiu.

b) Cal establir unes aules d'acolliment per a aquells alumnes d'incorporació tardana provinents d'altres països.

c) Cal tenir dissenyats i posats en funcionament uns cursos de garantia social per donar sortides professionals a l'alumnat que no s'ha pogut graduar en ESO.

Amb tots aquests requisits solventats, amb un bon plantejament dels recursos educatius de què disposen els centres, i també amb uns bons recursos docents davant d'una classe, es podrà atendre aquesta diversitat d'alumnes.

Per últim, cal que les famílies estiguin ben informades sobre els mecanismes que utilitzen els centres educatius per atendre la diversitat: fan grups per nivells a totes les matèries?, fan «realment» agrupaments flexibles?, fan més grups dels corresponents per disminuir el nombre d'alumnes per aula?, etc.

La Reforma Educativa també comporta diferents formes d'atendre l'alumnat en funció del model que triïn els diferents centres educatius, i perquè les famílies n'estiguin ben informades, cal que des dels diversos àmbits socials es doni molt més protagonisme al món educatiu, establint els mecanismes de cultura educativa del nou sistema. ■

Josep Xirgu Farnés

50è aniversari dels Drets Humans

Com diu el títol, aquest any es compleix el 50è aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans, que va ser adoptada i proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el dia 10 de desembre de 1948.

En total són 30 articles que fan referència no només als drets humans, sinó també als civils, econòmico-socials, als drets de les minories i els pobles, etc.

Tot i que quan es llegeixen amb cura els enunciats d'aquests 30 articles hom pot observar que fóra obvi que fossin respectats tant per cadascun de nosaltres com pels governants, grups polítics, etc., si donem un cop d'ull, ni que sigui un cop a la setmana, als titulars dels diaris o escoltem la ràdio o mirem els telenotícies veiem que contínuament s'està violant algun d'aquests drets per no dir que quasi tots i sistemàticament.

Quí es preocupa que els Drets Humans es respectin? Malauradament, moltes vegades els qui podrien fer-ho (governants, polítics, poders fàctics, etc.), ja que tenen els recursos adients, són els primers de violar-los de totes les maneres possibles i segons les seves conveniències.

Hi ha uns quants organismes intergovernamentals, com les Nacions Unides, el Consell d'Europa, l'Organització d'Estats Americans (OEA), l'Organització per a la Unitat Africana (OUA), i d'altres no governamentals molt importants, com Amnistia Internacional, que es preocupen que la declaració de l'any 1948 no es quedi en el buit.

De totes maneres, no hauríem d'esperar que ens traiguessin les castanyes del foc pensant que ja hi ha qui es

Il·lustració d'en Fer publicada a l'Avui el 13 de juny de 1998.

preocupa de fer complir els Drets Humans. A mi m'agrada particularment el que hi ha escrit a la tomba de J.F.K. adaptat a aquest escrit: «No et preguntis què poden fer els Drets Humans per tu, pregunta't què pots fer tu pels Drets Humans».

Roser Balmanya i Agustí

La Guàrdia Civil

Diuen que són presents a Vidreres des del 1884, és a dir, 150 anys justos. Encara que l'aquarterament vingué posteriorment, moltes són les generacions de vidrerencs que han conviscut amb el Cos de la Guàrdia Civil.

I sembla com si s'haguessin anat de forma vergonyosa i en silenci, com el treballador que se'n va a treballar a una altra empresa o com la filla deshonrada que s'adreça a un casament infame.

No, no hem de fer un rebuig genèric als nostres veïns i amics. No podem fer una anàlisi històrica basant-nos només en els negres anys de la Dictadura, sinó també en els anys de la Democràcia i tot el període anterior. Sempre cal recordar que, a Catalunya, la Guàrdia Civil es mantingué fidel a la 2a República.

No fem cas de nacionalismes papanales que ens

els vulguin presentar com a representants del Poder Central o com a forces d'ocupació.

No fem cas de demagògies anarquistes que rebutgen qualsevol forma d'autoritat.

Vulguem inflar el pit d'aire, tenir una visió més ampla, més històrica, més de conjunt.

Vulguem oblidar les afrentes de les últimes dècades i tanquem una plana de la història, sense histerismes, pausadament, definitivament...

Crec que la Festa Major pot ésser el moment ideal per a, de forma íntima i discreta, acomiadar els nostres veïns i amics, i completar l'àlbum de fotos de la nostra història, així com per rebre als Mossos, els quals ja aparegueren el 1716 per la nostra vila, però que consistien en quelcom bastant diferent.

Josep Ruhi Juvanet

De la vida real

(Aprofito l'ocasió que em dóna EL REC CLAR per publicar unes anècdotes que crec prou curioses i que, sovint, he explicat de paraula).

Avui, demà, serà ahir

Tots els estadants del veïnat n'estàvem al corrent que l'àvia de can M... era una bona dona i una bona veïna. I també que li faltava un bull i que li agradava sortir a escampar la boira sempre que en tenia ocasió, que per cert era força sovint, sobretot a les tardes.

Pocs dies abans de la festa major, en una d'aquestes tardes, xafogosa, a casa estàvem berenant, pa, pemil i espessigant de l'abundant i variada amanida posada al centre de la taula, que els estius el pare col·locava al mig de l'entrada per gaudir més de l'oratge fresc, quan de sobte vam veure l'àvia de què parlem davant del portal, a fora i, de seguida, tots vam adonar-nos que portava alguna cosa enfarcada amb el davantal, mal apedaçat, que subjectava amb les dues mans. Les seves primeres paraules van ser:

«Mira, R..., al passar per la vinya he vist que ja hi tenies raïms madurs i he pensat que no t'aniria pas malament que te'n dugués uns quants penjolls, doncs tu de feina en tens prou i així, tu, no hauràs d'anar a buscar-ne. Eh, que sí? Porta un cistell».

La mare va ordenar que algú atansés un cistell. L'àvia de can M... va buidar el contingut del davantal en el gros cistell. És ben cert que aquells raïms ja tenien un bon color de maduresa, però tots sabem que encara no eren prou madurs com per a ésser menjats. I, a més, a casa també sabia tothom que els raïms de la nostra vinya eren bons per a fer vi, però per madurs que estiguessin mai no eren gaire bons per a ser menjats frescos. Malgrat tot, la mare li va dir:

«Moltes gràcies, M... Com hi ha món!... Que vols fer un tragué?»

Hom li allargà el porró que ella prengué i alçà amb la mà dreta, un xic tremolosa, va fer un curt traguinyol i tot dient: *«fins un altre dia»* se'n va anar.

Eren coses que passaven.

I això, ara, més de cinquanta anys després d'haver ocorregut, em fa pensar que la convivència en un veïnat de pagès, a les masies, transcorria molt pacíficament i a pleret, sense l'estrès que avui ens fa córrer tant..., sense arribar, però, mai més aviat al dia de demà, potser sense adonar-nos que, com sempre ha sigut i serà, **avui, demà, serà ahir.** ■

J. Giralt

Aquell 4 de juliol de 1994, quan el fum tapa el sol

Arriba l'estiu i amb ell la temible plaga dels incendis forestals.

Aquest proper 4 de juliol es compliran 4 anys d'aquell tràgic foc que cremà una bona part de la Catalunya Central. Recordem...

La part central de Catalunya -tan bonica!- quedà com un cementiri o un camp de batalla, negra i grisa, trista, sense vida, silenciosa, morta.

Més tard, la part nord i nord-oriental, el Montseny, el Maresme, la Selva... i no cal citar la Costa Brava -perquè ja només li cremarien les pedres- sofriren el mateix mal.

El nostre país es va desertitzant i no sé fins a quin punt en som conscients, ens ho volèm creure o continuem amagant el cap sota l'ala.

Estiu rere estiu les desolacions es van sumant i al cap de pocs dies de laments, aquells a qui no ha tocat, se n'obliden. No és un problema prioritari...

No és un problema prioritari? Penseu-hi! ■

Paquita Boada Fullà

Efectes de l'incendi del 1994.

Nota: El Consell de Redacció va rebre aquest escrit quan el número de EL REC CLAR de juny ja era a l'impremta i, per tant, no s'hi va poder publicar. Els tres mesos que han passat des d'aleshores, però, no li han fet perdre vigència, ans al contrari -l'estiu de 1998 ha estat un dels pitjors dels darrers anys pel que fa al nombre d'hectàrees cremades a conseqüència dels incendis forestals-, i és per això que hem considerat oportú publicar-lo ara.

La Patagònia argentina

Argentina és un país immens, un mosaic molt extens de diferents tipus de paisatges i pobles. Concretament ens centrarem en la zona del sud-est: Ushuaia, el Parque Nacional de los Glaciares a Calafate, capçalera del departament del Lago Argentino i la Península de Valdés.

Cal dir que malgrat tenir el peso com a moneda nacional, és un país totalment dolaritzat a causa del canvi oficial d'un peso igual a un dòlar, això el fa un lloc car per a nosaltres. Segons la nostra experiència recomanem un mínim de 15 dies per conèixer-lo a fons ja que, a causa de la informalitat de les línies aèries, qualsevol planificació prèvia no serveix de res (vols anul·lats, retards de moltes hores, vagues, etc.).

La porta d'entrada és Buenos Aires i des d'aquí es pot connectar a qualsevol ciutat. En el nostre itinerari el primer lloc va ser Ushuaia, la ciutat més austral del món i capital de la Tierra de Fuego, anomenada també La Ciudad del Fin del Mundo pel seu clima extremadament fred, ventós i

antipic i provar l'asado fuegino, no cal oblidar dir al cambrer si volem la cam jugosa (crua), a punto (normal), o seca (molt feta).

Els dies són llarguíssims i les nits curtes, això ens fa notar una sensació estranya, podem veure el sol de mitja nit a finals de desembre a l'hemisferi sud.

Des d'Ushuaia hem d'agafar una avioneta de 18 seients per anar a Calafate, els propensos a marejar-se cal que s'abstinguin perquè el vent fa que impressioni més que el famós Dragon Khan. Mentre els passatgers (tots catalans i italians) estàvem espantats i pensàvem que no aterriríem, ens sorprenia veure l'hostessa pintar-se les ungles amb una tranquil·litat absoluta. Al veure aquesta, que tots estàvem preocupats per l'aterratge, agafà el micròfon i exclamà amb una calma esparverant: *No se apuren, ya que el comandante Moyano es un ex-piloto de Mirage!* Però val la pena aquesta experiència per visitar el Parque Nacional de los Glaciares, on vam veure el Perito Moreno (amb

Ushuaia, també anomenada La Ciudad del Fin del Mundo, és la ciutat més austral del món i la capital de la Tierra de Fuego.

dur. Si es té curiositat per veure les restes de naufragis i de civilitzacions antigues s'ha de visitar el Museu de la fi del món i si el temps ho permet és apassionant navegar pel Canal de Beagle (on es poden admirar les illes dels llops marins i dels ocells) i fer una excursió al Parque Nacional de Tierra de Fuego, ple de llacs, badies i una vegetació espectacular.

Per recuperar forces és reconfortant anar a un restau-

Colònia de lleons marins a la Península de Valdés.

cotxe) i l'Spegazzini, Onelli i Upsala (amb vaixell).

La glacera del Perito Moreno s'anomena així perquè va descobrir-la el pèrit Francisco Pasquaro Moreno. És l'única del món que avança constantment i que, gràcies als 500 metres de passarel·les de fusta, es pot observar a escasos metres de la seva part frontal i observar la caiguda del glaç amb infinites tonalitats blavoses (a vegades des d'una alçada de 80 metres). ▶

La glacera Perito Moreno.

Recomanem navegar un dia pel Lago Argentino per veure els trossos de gel (témpanos) quan xoquen amb l'aigua de les glaceres mil·lenàries d'Upsala, Onelli i Spegazinni.

Des de Calafate ens vam traslladar a Trelew (Península de Valdés), situada prop de l'oceà Atlàntic, on hi trobem unes sorprenents reserves de fauna marina: elefants, llops i lleons marins, balenes i sobretot la pingüinera de Punta Tombo, on es concentren més de 150.000 parelles de pin-

el mateix niu any rere any. A finals d'agost, principis de setembre, arriben els mascles i després ho fan les femelles; els mascles comencen a arranjar els nius ja construïts els anys anteriors. Ens va sorprendre veure com hi havia nius fins aproximadament a 800 metres de la costa. També com a curiositat passen la major part de les seves vides a l'aigua i fins i tot hi dormen. Quan arriba l'hivern austral poden arribar fins al nord de Rio de Janeiro en un viatge de més de 3.000 Km buscant aigües més temperades.

La glacera mil·lenària d'Onelli.

güins magallànics. Per arribar a aquesta reserva s'han de fer més de 100 km. per una carretera de *ripios* (de terra i pedres) i travessar *estancias* de més de 5 km. plenes de bestiar. També vam poder admirar molt de prop animals tan característics d'aquestes terres com el guanaco.

Punta Tombo és la major colònia de pingüins fóra de l'Antàrtida i és una experiència inoblidable passejar-te al costat d'aquests animals tan simpàtics que són monògams i utilitzen

Pingüinera a Punta Tombo.

Argentina té altres zones interessants com Bariloche, Buenos Aires, les catarates d'Iguassú, el nord, etc., que també us recomanem veure, però per qüestions d'espai hem prioritzat aquests entorns naturals tan allunyats de Catalunya. ■

Mariona Tráfach i Joaquim Formiga

Vidreres...

Voldria fer unes observacions a l'escrit que va aparèixer en aquesta revista el passat mes de juny (EL REC CLAR núm.2), a la secció d'Opinió, amb el títol de «VIDRERES COMERCIAL», signat pel Sr. Josep Ruhi i Jovanet.

En primer lloc, afirmar que tothom s'estranya del nou eslògan «Vidreres gastronòmica i comercial», em sembla prou esbojarrat, ja que crec que ningú no pot fer una afirmació tan contundent per boca d'altres, en tot cas, hauria de ser una afirmació personal.

Tanmateix, cal dir que de «nou eslògan» no en té res, perquè fa més de 10 anys que està retolat a l'entrada del poble, cosa diferent és el canvi decoratiu que es va realitzar en el mural farà uns 2 anys i que pot arribar a fer-lo creure que l'eslògan és nou.

En relació al fet «COMERCIAL», fins a cert punt, comparteixo la seva inquietud. Crec fermament que per adaptar-se al repte actual del comerç, és necessària la unió dels mateixos comerciants, buscant fórmules i iniciatives per a un millor desenvolupament i productivitat dels seus negocis, proposant idees i portant-les a terme.

Però, el que no puc compartir de cap manera és l'afirmació que «VIDRERES GASTRONÒMICA» no ens la mereixem, sinó més que històricament.

El seu raonament que la majoria de restaurants, capficats en el dia a dia, no es preocupen de millorar el servei o seguir les modes gastronòmiques, em sembla d'una incongruència extrema, em sembla que disposa de poca informació, tanmateix que gaudeix molt poc d'aquest servei.

Per a la seva informació, la restauració a Vidreres (recordi que no deixa de ser negoci) està al dia; només cal fer una ullada a la diversitat de plats que ens ofereixen, tant de cuina tradicional com innovadora, i el més important, la unió i col·laboració entre ells, no només a nivell local, també a nivell comarcal, oferint-nos «promocions» o mostres gastronòmiques al llarg de l'any, amb un excel·lent èxit de comensals, la majoria de fora de les nostres contrades, fet que contribueix a elevar més el prestigi restaurador de la nostra vila.

Per acabar, el seu escrit em dona a entendre que el comerç al poble hauria de tenir més suport de l'administració local. CORRECTE, però recordi, com ja li he dit, que la restauració no deixa de ser comerç, i no pot pretendre menysprear-la, carregant els seus defectes sobre ells mateixos, deixant-la a part de la resta de comerços, que apareixen com a oprimits i abocats a la situació actual per causes extremes i mai pels seus propis errors; siguem justos, i entre tots ajudem que «VIDRERES GASTRONÒMICA I COMERCIAL» no només sigui un eslògan, sinó que sigui el fet diferencial del nostre poble.

Alfons Oliver i Aluart

Un nou camp de futbol

Voldriem fer una mica de crítica constructiva cap a l'Ajuntament. Primerament, creiem que l'Ajuntament hauria d'implicar-se més amb un tema tan important com és l'esport (esport base, amateur, professional) sigui futbol, tennis, bàsquet, atletisme....

D'altra banda, la millora de les instal·lacions. Hem de pensar que, segurament, les instal·lacions esportives i vestuaris són una de les zones més visitades pel jovent de tot el poble, ja que diàriament entrenen més d'un i més de dos equips. En el cas del futbol, la programació és la següent:

Dilluns: cadets, juvenils, alevins i equip de noies.

Dimarts: Vidreres, juvenils, infantils i alevins.

Dimecres: Caulès, cadets i tots els benjamins.

Dijous: juvenils, cadets, infantils, alevins i noies.

Divendres: Vidreres, Caulès i benjamins

Dissabtes i diumenges: es porten a terme tots els partits.

Com ja veieu, necessitem amb urgència un nou camp de futbol, ja que molts dies ens trobem diversos equips en el camp i així és impossible fer les coses bé.

A més a més, les instal·lacions són visitades cada cap de setmana per diferents equips (40 ó 50 jugadors, més pares, familiars, aficionats) de pobles veïns, als quals ens agradaria oferir alguna cosa més que fins ara.

Club Escola de Futbol Vidrerenca

Joan Colls
FORMACIÓ ASSISTIDA

◆ Mecanografia
◆ Informàtica
◆ Anglès

☎ 972-85.08.72

C. Gavarnes, 566 - 17411 VIDRERES (Girona) - ☎ mòbil 909-85.99.51

Dràcula o Nosferatu, la insostenible lleugeresa del buit vampíric

Si Bram Stoker aixequés el cap, segurament estaria satisfet de l'evolució de la seva novel·la, tant a nivell literari com cinematogràfic, i molt més content estaria de la legió de seguidors i incondicionals que ha generat. Ara per ara, el fenomen del vampirisme és un subgènere dins el gènere del terror i el fantàstic totalment indestructible i incombustible, amb un filó inacabable de produccions, malgrat els diferents sotracs cíclics dels quals sempre ha reaparegut amb més força.

Però què és el que fa els vampirs tan atractius i les seves aventures i desventures tan admirades? Potser, que és un animal de nit d'aspecte excèntric i bohemí, amb fama de solitari i dur; o també podria ser la compassió que sentim per ell i el fet que hagi de dormir en un taüt claustrofòbic. No hi ha un motiu concret, encara que, segur que el que el fa més interessant és que Nosferatu és immortal, etern, tot i que això suposi hàndicaps com no exposar-se a la llum del sol, les estagues al cor o la dosis d'hemoglobina sense V.I.H.

Una altra teoria sobre perquè Nosferatu segueix apassionant després de cent anys de l'aparició de la novel·la és de caire antropològic. S'ha pretès justificar aquest èxit plantejant el fet que el fenomen del vampirisme està integrat a totes les cultures conegudes i, per tant, d'alguna manera interioritzada en el nostre inconscient, el que ens provoca una sensació de terror que passa per la simpatia insana sense límits. Així, els grecs no podien dormir pensant amb les filles d'Hècate, que feien visites nocturnes que acostumaven a ser letals; després els jueus tenen la figura de Lilith, primera antidona d'Adam, que assassinava als nadons i se'n bevia la sang; després tenim a la deessa Kali, que era capaç de tallar-se el coll per beure's la pròpia sang en els moments que la síndrome d'abstinència apretava més.

Però parlar de Dràcula és recordar sobretot el personatge de Vlad IV, rei hongarès del segle XIV famós pels seus hobbies sanguinaris, ja sigui l'esquarterament o l'empalament, mentre menjava tranquil·lament amb els seus oficials. Stoker no va fer res més que recollir la mitomania que envoltava el tema amb un xic de la biografia del monarca de Transilvània conegut com Vlad l'empalador per enemics i coetanis.

Però millor no desviar-se de l'objectiu d'aquestes quatre ratlles, que és una petita guia del més destacable del gènere -que és molt- des del món cinematogràfic a una mica el literari.

Cal començar pel «Nosferatu» de F.W. MURNAU (1922), una obra mestra de l'expressionisme alemany, on l'actor que interpretava Nosferatu, Max Schreck, es creia que era un mort vivent de debò. Immediatament tenim el «Dràcula» de TOD BROWNING (1931) amb l'inolvidable Bela Lugosi com a Príncep de les tenebres. Pel qui ha vist la pel·lícula potser

la considerarà ara un xic desfasada per als temps que corren, però segur que té la vigència d'una obra mestra, amb la solvència d'un director com Tod Browning. Aquest fil no és cap broma, i en el seu moment tingué un èxit aclaparador, i no és llegenda ressaltar que mentre va estar en cartellera les ambulàncies feien guàrdia fora dels cinemes. Fins i tot, m'atreviria a dir que és la responsable que el gènere tirés endavant en el seu moment. Seguidament, el més destacable corre a càrrec de la productora Hammer, i com a gran estrella l'inigualable Christopher Lee, al qual sempre l'acompanyava en els fregalls Sir Peter Cushing, fent del doctor que l'acabava matant. P. Cushing, entre altres mèrits, també té l'honor de ser l'únic home de la Gran Bretanya a qui no li feia falta adreça perquè li arribessin les cartes. La seva fama era enorme. Així, pel·lícules destacables d'ells són: «Dràcula» de T. FISHER (1958), «Els ritus satànics de Dràcula» d'A. GIBSON (1973) i més d'una vintena de títols més o menys afortunats. De la mateixa època tenim un clàssic de la Blaxpotation, «Dràcula negro» de W. CRAIN (1972) amb un William Monshal ara recuperat. També és molt interessant veure «El baile de los vampiros» de K. POLANSKI, que és sens dubte una obra mestra, i la interpretació de Klaus Kinski en la pel·lícula «Nosferatu», fent de príncep xuclacolls.

Després d'aquests passem als vampirs més moderns, encapçalats per «Sangre para Dràcula» de P. MORRISSEY (1973) apadrinat pel mateix Andy Warhol. En la mateixa línia, «Jóvenes ocultos» de J. SCHUMACKER (1987), «Los viajeros de la noche» de K. BIGELOW (1987), la barroca «Bram Stoker's Dràcula» de F.F. COPPOLA (1993), «Entrevista con el vampiro» de NEIL JORDAN (1994), amb els vampirs més guaperes i intel·lectualoides de la història del gènere (llàstima que a estones semblen dragqueens). També són molt interessants «The addiction» d'ABEL FERRARA (1995), on el vampirisme transcendeix a nivells filosòfics, igualment que l'anterior «El ansia» de F. SCOTT (1983), amb un David Bowie al·lucinant.

A nivell literari destacaré quatre llibres: «Dràcula» de BRAM STOKER, amb un dràcula més cruel que el de Coppola (ed. Càtedra), «La hora del vampiro» de STEPHEN KING (Plaza Janés), «Los confidentes» del sobrevalorat BRET EASTON ELLIS d'«American Pshico», on es recrea amb la violència com només li agrada a ell (Edicions B). I finalment tenim a la reina, l'autèntica ANNE RICE amb quatre tomos d'iniciació al vampirisme, els llibres dels quals es va inspirar NEIL JORDAN en la seva «Entrevista con el vampiro»: «Confesiones de un vampiro», «Lestat, el vampiro», «La reina de los condenados» i «El ladrón de cuerpos».

Recordeu, els aïls i les creus ja no serveixen de res... ■

Paul Portobello

Restaurant Can Magí

Can Magí es troba ubicat al número 19 del carrer Pau Casals de Vidreres. El van obrir fa uns 90 anys els avis de la Maria, que, juntament amb en Francesc, són qui el regenten actualment. En un principi era una taverna on es podia anar a esmorzar, berenar o fins i tot fer un ressopó al sortir del ball de nit.

Des de fa uns 20 anys, i a poc a poc, ha anat canviant i a hores d'ara és un restaurant que gaudeix d'una extensa carta on es pot trobar una gran varietat, tant de carns com de peixos. Els plats que tenen més èxit i que atrauen més clients són, entre d'altres, els fideus amb llobregant, les parrillades de peix i marisc, el peix al forn i el bacallà a l'estil de la casa. També s'hi poden trobar plats típics del nord, d'on és originari en Francesc, com són les mongetes de Tolosa amb cloïsses, el remenat de gules amb boles i les cocotxes.

Com que el complement perfecte d'un bon menjar és un vi o un cava adient, Can Magí disposa d'una variada bodega que compta amb un extens assortit de vins de la Rioja, el Penedès o Navarra, i també de diferents tipus de caves. ■

La recepta Conill amb cloïsses

Ingredients:

1 conill de 1'25 Kg.
1 ceba grossa
1 gotet de vi blanc
1 gotet d'oli d'oliva
2 dotzenes de cloïsses
aigua

Per a la picada:

2 grans d'all
8 ó 10 ametlles
1 branca de julivert
2 galetes Maria

Elaboració:

Es posa una cassola al foc amb l'oli i paral·lelament es fan dotze trossos del conill. Quan l'oli està una mica calent, s'hi posa el conill, tot donant-li un parell de voltes, s'hi afegeix la ceba tallada molt petita i es deixa coure durant uns 10 minuts.

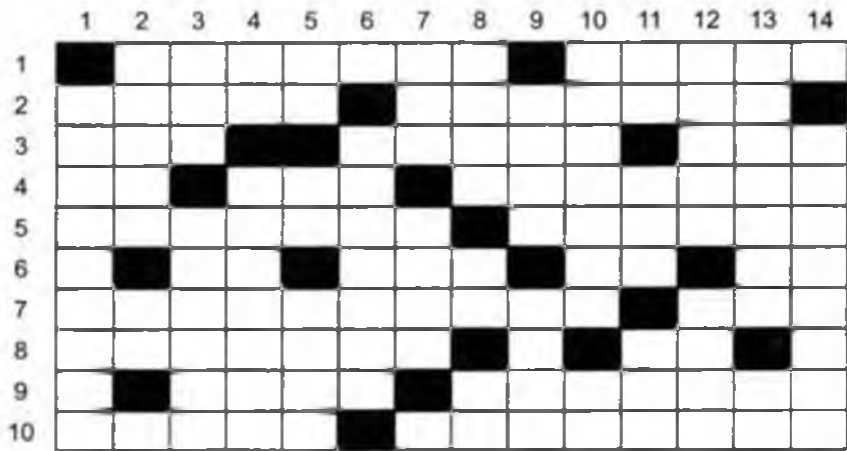
Seguidament s'hi afegeix el vi i es deixa coure fins que aquest s'evapori. Després s'hi posa aigua fins que cobreixi els trossos de conill i es deixa coure entre 20 i 25 minuts més.

Finalment s'hi afegeixen les cloïsses i la picada i es deixa fer la xup-xup de 5 a 10 minuts. Que vagi de gust!

Fem poble tot entretenint-nos

HORIZONTALS: 1- Se'n construirà una sobre el rec de Can Canyonet. Dins la xemeneia d'aquest volcà hi vivia un drac. 2- Criat de masia. Armstrong ha estat el més gran que ha donat el jazz. 3- Al rev., a l'IES de Vidreres s'hi pot estudiar de 1r a 4t. La Casa de la Vila ens en dona diversos a la plana 7 d'El Rec Clar núm. 2. Sigla de Societat Regular Col·lectiva. 4- Abreviatura de sant. Tou, suau. Grup de persones il·lustres que floreixen al mateix temps. 5- Van ser els protagonistes de diverses activitats de la Fira de Tractoristes. Al rev., a la..., sense el seny necessari. 6- Vocal de pas. Com un d'apòxi hi viu qui defuig de la societat dels homes. Donar. Romanes de luxe. Article personal d'ús femení. 7- Un dels éssers màgics de l'escola Salvador Espriu. És necessari. 8- Braç estret de mar que ve a ser com la prolongació de l'embocadura d'un riu. Consonant de rera. Hom la para per demanar. Una romana que fa soroll. 9- L'altra romana de soroll. Ireu de mala manera. Ja està llest!; ja si poden practicar diversos esports! 10- Primer aliment dels mamífers (plural). Era convocat a toc de campanes: d'ací li ve el nom.

VERTICALS: 1- Beguda que no va faltar en el berenar de Sant Joan celebrat a la Llar de Jubilats. 2- Lloc a propòsit per a l'aguait. La pesera n'és un de bertran. Romana de saló. 3- Ruc. De vos. 4- Límiten les segades. L'Sporting Cauliès ha decidit crear una escola d'aquest esport. 5- El de campanes donà nom als sometents. Romanes que fan soroll. Al rev., tou, bla. 6- La vocal de pes. Nom d'un capgròs de Vidreres. 7- Molt poc

Giralt

freqüent. Es sua en cansar-se de valent. Així acaben els tangos i les milongas. 8- Al rev., fruita del temps. Nota de Vidreres. Riu d'Itàlia. 9- Ciutat arqueològica de Mèxic on s'hi troba el temple de l'Estrella Matutina. Ram d'escala. 10- Treballa amb aquella eina llarga i plana amb tall a la vora extrema de la fulla. El qui no està al corrent del que passa, ho fa de l'hort. 11- Hores mudes. Be de potes enlaire. Es fa per ler el paperot. 12- Al rev., el Grup Excursionista Vidreres ja el té a punt quant molts joves comencen a retirar. Diner. 13- L'objectiu de «Bella Dansa» es apropar-la a aquelles persones que en tenen poc coneixement. Sigla de Lliga de Nacions. 14- Preposició. Bruixol de l'escola Salvador Espriu.

Jeroglífic

Activitat de la Llar de Jubilats

GE ATON FLAIRE

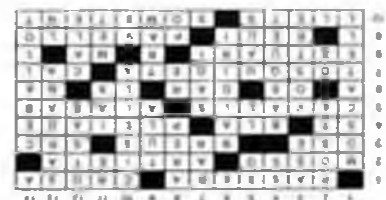
te un gos

Anagrama

(Anagrama és la paraula o frase que s'obté canviant l'ordre de les lletres o paraules d'una frase)

Recepta del restaurant La Font del Pla

DONCS GUIEM BENS A LA BASSA LLAC DEL MOLÍ

Solucions
Anagrama MANDONGUILLES DE BACALLA AMB CLOISSES
Solució Jeroglífic: GIMNÀSTICA
GE (G) ATON (m) FLAIRE (nas) TE (l)
UN (l) GOS (ca)

L'AVI
PITU

© QUIM BOU 94

M'he estalviat
59.000 pessetes

I'he assegurat a tot risc
 amb el **RACC**

Asseguri el seu vehicle al RACC. S'estalviarà molts diners, perquè seleccionem entre companyies líders l'assegurança més econòmica i que millor s'adapta a les seves necessitats. A més, si té un accident li deixem un altre cotxe sense pagar res i sempre estarem de part seva.

Passi per la delegació de Girona, Carrotera de Barcelona, 22 o truqui ara i demani pressupost al **972 22 36 62**

VEHICLE	MODALITAT	RACC	MERCAT	ESTALVI PER A VOSTÈ
SEAT Ibiza 1.4 Collage 3p.	Tercers + vidres	36.078	54.404	18.326
	TR Franquicia (30.000)	67.659	103.624	35.965
	Tot risc	84.884	125.283	40.399
HONDA Civic 1.4 5.3p.	Tercers + vidres	40.824	62.546	21.722
	TR Franquicia (30.000)	83.139	146.153	63.014
	Tot risc	105.567	181.960	76.393
BMW 318i Touring	Tercers + vidres	40.824	65.629	24.805
	TR Franquicia (30.000)	104.616	155.440	50.824
	Tot risc	136.219	195.834	59.615

Exemples calculats per a una persona de més de 20 anys i amb més de 5 anys de carnet de conduir, resident a Catalunya amb una bonificació del 50%.
 Preu a partir del IVA. Subjectes a canvis de tarifes i en l'empreses i condicions legals.

RACC Comissió d'Assegurances, S.A. vinculada amb Lliurnat Autònoma de Seguros i Reassegurances, S.A. (incorporada, núm. registre 1/118 RC i Calucel, coberta segons l'article 15 de la llei 9/92

RACC
 CLUB
 assegurances